

PROGRAM ROZWOJU
SUBREGIONU
POŁUDNIOWEGO
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO
NA LATA 2007 - 2013

Bielsko – Biała, luty 2008 r.

SPIS TREŚCI	
WSTĘP	3
I. Diagnoza subregionu południowego	5
1. Obszar i ludność	5
2. Gospodarka, przedsiębiorczość i rynek pracy	10
II. Kluczowe bariery rozwoju subregionu południowego w poszczególnych obszarach wsparcia PRS	12
1. Społeczeństwo informacyjne	12
2. Kultura	13
3. Ochrona powietrza	15
4. Rozwój ośrodków metropolitalnych	17
5. Rewitalizacja	18
6. Infrastruktura drogowa	20
III. Analiza SWOT subregionu południowego	21
IV. Strategia Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2007 – 2013	23
1. Cel główny	23
2. Cele strategiczne	24
2.1 Cel strategiczny 1	
2.2 Cel strategiczny 2	
2.3 Cel strategiczny 3	
2.4 Cel strategiczny 4	
2.5 Cel strategiczny 5	
2.6 Cel strategiczny 6	
V. Odniesienie PRSP WSL 2007 – 2013 do dokumentów programowych i strategicznych	30
VI. Lista główna projektów P R S P	32
VII. Tabele finansowe	33
1. Tabela zobowiązań finansowych dla Programu Rozwoju Subregionu w podziale na lata oraz działania/poddziałania	33
2. Tabela płatności dla Programu Rozwoju Subregionu w podziale na lata oraz działania/poddziałania	34
3. Tabela finansowa dla Programu Rozwoju Subregionu przedstawiająca kwotę całkowitych środków finansowych stanowiących wkład Wspólnoty i wkłady krajowe oraz wskaźniki wkładu funduszy w podziale na działania/poddziałania	35
VIII. Szczegółowy system zarządzania Programem Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013	36
1. System wyboru projektów	36
2. Wdrażanie PRSP	39
3. System monitoringu	
3.1 Instytucje zaangażowane w proces monitoringu	42
3.2 Zakres przedmiotowy, formy, tryb oraz terminy spraw.	
3.3 System informatyczny	
IX. Konsultacje społeczne PRSP WSL na lata 2007 – 2013	45
X. Wykaz tabel, schematów, map i załączników	47

WSTĘP

Podział Województwa Śląskiego na cztery obszary polityki rozwoju – subregiony pojawił się w trakcie opracowywania Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego. Wizja rozwoju województwa oraz wynikająca z niej polityka rozwoju wymagała nowego ukształtowania przestrzeni. Sejmik Województwa Śląskiego przyjął, iż organizacja procesów rozwojowych w perspektywie krajowej i europejskiej powinna być prowadzona w obszarach:

- Środkowym - subregion centralny, obejmujący aglomerację śląską,
- Północnym - subregion północny, z centrum w Częstochowie,
- Zachodnim - subregion zachodni, z centrum w Rybniku,
- Południowy - subregion południowy, z centrum w Bielsku – Białej.

Granice subregionów pokrywają się z granicami wyodrębnionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego obszarów metropolitalnych zbudowanych z grup powiatów powiązanych społecznie, gospodarczymi i kulturowymi więzami.

Subregion południowy – obszar polityki rozwoju obejmujący miasto Bielsko – Biała („stolica subregionu”), powiat bielski, powiat cieszyński i powiat żywiecki, powiązane międzyregionalną i regionalną siecią dróg. Dzięki swojej atrakcyjności i rozwiniętej przedsiębiorczości, przez poprawę dostępności komunikacyjnej stanie się ośrodkiem ekologicznie bezpiecznego przemysłu, edukacji i konkurencyjnym centrum turystyki i rekreacji w obszarze Polski południowej, z dobrze chronionym krajobrazem i rozwiniętą siecią usług. Dodatkowym walorem subregionu jest jego położenie na styku granic trzech państw: Polski, Czech i Słowacji.

Nowy okres programowania dał beneficjentom możliwość absorpcji środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. W ramach procedur wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013, obok ścieżki konkursowej przygotowano dwie ścieżki wyboru projektów: Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych oraz Programy Rozwoju Subregionów.

Umieszczenie projektów w ramach mechanizmów tych dwóch ścieżek jest warunkową deklaracją ich realizacji i związane jest z zarezerwowaniem środków w ramach budżetu RPO WSL. Programy Rozwoju Subregionów to mechanizm przenoszący część decyzji odnośnie podejmowanych interwencji z poziomu regionalnego na poziom subregionalny.

Tworząc Programy Rozwoju Subregionów Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 dała władzom samorządowym możliwość kreowania polityki rozwoju na szczeblu subregionalnym.

Program Rozwoju Subregionu Południowego (PRSP) jest odpowiedzią na potrzeby rozwojowe środowisk subregionalnych oraz wyzwaniem w zakresie mobilizacji różnych podmiotów lokalnych i regionalnych na rzecz osiągnięcia wspólnych celów rozwojowych.

PRSP wyraża wolę lokalnych samorządów terytorialnych do realizacji wspólnych celów rozwojowych. Podstawowym elementem Programu jest konsultowana ze społecznościami lokalnymi i zaakceptowana lista projektów, które zostały uznane za szczególnie istotne dla rozwoju subregionu. Realizacja projektów przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzmocnienia wizerunku subregionu oraz do zmniejszenia dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym.

Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013 jest zgodny z aktualnie obowiązującymi dokumentami programowymi w zakresie funduszy europejskich - wspólnotowymi, krajowymi i regionalnymi. Został opracowany zgodnie z Wytocznymi do procedury Projektów Kluczowych oraz Programów Rozwoju Subregionów oraz na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Program Rozwoju Subregionu Południowego obejmuje:

- Diagnozę subregionu,
- Strategię rozwoju subregionu,
- Listę projektów, strategicznych z punktu widzenia subregionu,
- Plan finansowy realizacji Programu,
- Szczegółowy system zarządzania,
- Informację o przeprowadzonych konsultacjach społecznych,
- Listę projektów rezerwowych.

PRSP przyczyni się do realizacji głównych celów polityki spójności UE, w tym m.in. do wzmocnienia jej spójności społecznej i gospodarczej oraz do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz w zacofaniu regionów najmniej uprzywilejowanych, w tym obszarów wiejskich.

Źródła opracowania:

Przy opracowywaniu Programu Rozwoju Subregionu Południowego korzystano z następujących źródeł informacji:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013,
- Uszczegółowienie RPO WSL na lata 2007 – 2013,
- Wytocznice do procedury Projektów Kluczowych oraz Programów Rozwoju Subregionów,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020,
- Strategia Rozwoju Bielska – Białej do 2020 roku,
- Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich 2007 – 2013,
- Lokalny Program Rewitalizacji Powiatu Bielskiego na lata 2007 – 2013,
- Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego do 2015 roku,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Żywieckiego na lata 2006 – 2020,
- Program Rewitalizacji Miasta Żywca na lata 2005 – 2006 i następne,
- Lokalny Program Rewitalizacji obszarów Gminy Węgierska Górka,
- Lokalny Program Rewitalizacji obszarów Gminy Łękawica na lata 2007 – 2013,
- Lokalny Program Rewitalizacji obszarów Gminy Ujsoły na lata 2007 – 2013,
- Plan Rozwoju Lokalnego powiatu cieszyńskiego 2004 – 2006,
- Profil społeczno gospodarczy powiatu cieszyńskiego,
- Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego 2001 – 2016,
- Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego, Katowice 2006 r.

I. DIAGNOZA SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO

1. Obszar i Ludność

Subregion południowy województwa śląskiego zajmuje obszar 2 352 km², co stanowi ok. 19 % powierzchni województwa. Zamieszkiwany jest przez 647 522 mieszkańców (13,8% ogółu ludności województwa). Obszar ten zorganizowany jest wokół aglomeracji bielskiej, która z innymi miastami obszaru (Cieszyn, Czechowice – Dziedzice, Żywiec, Skoczów, Ustroń, Szczyrk i Wiśla) powiązana jest międzyregionalną i regionalną siecią transportową.

Mapa nr 1 – Subregion południowy na tle województwa śląskiego

Strukturę administracyjną subregionu stanowią **trzy powiaty**:

- **bielski** (skupiający 10 gmin: Bestwina, Buczkowice, Czechowice – Dziejdzice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice, Wilkowice),
- **cieszyński** (skupiający 12 gmin: Brenna, Chybie, Cieszyn, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Istebna, Skoczów, Strumień, Ustroń, Wisła, Zebrzydowice),
- **żywiecki** (skupiający 15 gmin: Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka, Radziechowy – Wieprz, Rajcza, Ślemień, Świnna, Ujsoły, Węgierska Górka, Żywiec),

oraz **Bielsko-Biała - miasto na prawach powiatu**.

Obszar powiatu bielskiego wynosi 457 km² co stanowi 3,7 % powierzchni województwa śląskiego. Liczba ludności powiatu wynosi ok. 150 tys. mieszkańców czyli 3,2 % ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należą Czechowice – Dziejdzice oraz Jasienica, najsłabiej zaludnione gminy to Jaworze i Szczyrk. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 10 gmin, w tym: 1 gmina miejska, 2 gminy miejsko-wiejskie oraz 7 gmin wiejskich. Powiat bielski należy do grupy powiatów ziemskich „owiniętych” wokół miast na prawach powiatów (powiatów grodzkich).

Mapa nr 2 – Gminy powiatu bielskiego

Podstawową cechą gospodarki powiatu jest „dipolarność”, zdeterminowane przez dwa bieguny o odrębnych charakterystykach gospodarczych. Na północy powiatu miasto Czechowice-Dziejdzice i sąsiadujące z nim gminy tworzą „biegun przemysłowy”, na południu miasto Szczyrk i sąsiadujące z nim gminy: Buczkowice, Wilkowice, Kozy, Porąbka, a z drugiej strony — Jaworze, tworzą „biegun turystyczny”.

Powiat bielski jest obszarem o dominacji funkcji turystyczno-usługowej. Jego perspektywę strategiczną wytyczają: walory krajobrazowo-przyrodnicze Beskidu Śląskiego, Beskidu Małego i Beskidu Żywieckiego, oraz przygraniczne położenie na styku granicy Polski z Czechami i Słowacją. Znakomite walory przyrodnicze, krajobrazowe i klimatyczne powiatu bielskiego wraz z silnie rozwiniętą bazą rekreacyjno-wypoczynkową pozwalają uznać turystykę za jedną z głównych dziedzin rozwoju gospodarczego powiatu.

Obszar powiatu żywieckiego wynosi 1040 km², co stanowi 8,4% całości powierzchni województwa śląskiego. Jest to drugi co do wielkości powiat województwa, ponad połowę powierzchni zajmują obszary leśne (548 km²).

Liczba ludności powiatu wynosi ok. 149,5 tys. mieszkańców czyli 3,2% ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należą Żywiec oraz Łodygowice, najslabiej zaludnione gminy to Ujsoły i Rajcza. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 15 gmin, w tym: 1 gmina miejska oraz 14 gmin wiejskich.

Powiat żywiecki, zaliczany do obszarów o dużych walorach rekreacyjnych i turystycznych, położony jest w obrębie pasm Beskidów: Śląskiego i Żywieckiego. Beskidy stwarzają doskonałe warunki do całorocznego wypoczynku oraz rekreacji w różnorodnych, aktywnych formach: turystyce górskiej, uprawianiu sportów zimowych, wędkarstwie, myślistwie, sportach szysbowcowych, lotniarstwie, a nawet leczeniu i prewencji zdrowotnej. To, co urzeka turystów i wczasowiczów to piękne górskie krajobrazy, czyste rzeki i świeże powietrze oraz wspaniała i niepowtarzalna przyroda.

Potencjał gospodarczy powiatu żywieckiego jest zróżnicowany. Największe przedsiębiorstwa usytuowane są w Żywcu np. „Grupa Żywiec”, „PONAR” Żywiec (fabryka maszyn i urządzeń), „FAMED” S.A. – Fabryka sprzętu szpitalnego, „HUTCHINSON” Sp. z o.o. Na terenie całego powiatu dobrze rozwija się drobna wytwórczość, rzemiosło, usługi oraz handel. Poza wielkimi pracodawcami, najwięcej miejsc pracy zwłaszcza sezonowo tworzonych jest w branży turystycznej. Dla tak rozległego powiatu o dużym potencjale turystycznym ma to bardzo istotne znaczenie w aspekcie gospodarczym i społecznym.

Mapa nr 3 – Gminy powiatu żywieckiego

Obszar powiatu cieszyńskiego wynosi 730 km², co stanowi ok. 6 % całości powierzchni województwa śląskiego. Liczba ludności powiatu wynosi 170,9 tys. mieszkańców, czyli 3,6% ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należą Cieszyn oraz Skoczów, najslabiej zaludnione gminy to Dębowiec i Chybie. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 12 gmin, w tym: 3 gminy miejskie, 2 gminy miejsko - wiejskie oraz 7 gmin wiejskich.

Powiat cieszyński to atrakcyjny region wypoczynkowy, oferujący różnorodne formy spędzania czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości, jakie stwarzają walory

przyrodnicze. Zróżnicowany standard usług turystycznych i bazy noclegowej oraz rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna, stanowią magnes dla przyjezdnych z kraju i zagranicy. Ważnym elementem sprzyjającym promocji gospodarczej regionu są bogate tradycje współpracy przygranicznej. Czynniki te stymulują rozwój gospodarczy przyciągając inwestorów oraz wzmacniając lokalną przedsiębiorczość.

Turystyka w powiecie cieszyńskim stanowi jedną z ważniejszych dziedzin gospodarki, będąc istotnym i wiodącym źródłem dochodów i tym samym miejscem zatrudnienia wielu mieszkańców. Ponadto w dziedzinie przemysłu dominują: przemysł chemiczny, elektromaszynowy, spożywczy. Ważną rolę odgrywa również handel i usługi.

Mapa nr 4 – Gminy powiatu cieszyńskiego

Miastem wiodącym subregionu południowego jest **Bielsko – Biała**, usytuowane w północno – wschodniej jego części, u stóp Beskidu Śląskiego oraz Małego, nad rzeką Białą. Bielsko-Biała jest centrum administracyjnym, przemysłowym i kulturalnym regionu zwanego Podbeskidziem, obejmującego tereny Beskidów: Śląskiego, Małego, Żywieckiego, Makowskiego oraz Pogórza Śląskiego. Zamieszkuje tu ok. 176 tys. mieszkańców, co stanowi około 3,7% ogółu mieszkańców województwa śląskiego. Bielsko - Biała jest położona w takiej samej odległości zarówno od Warszawy jak i od Wiednia. Tutaj krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne – drogowe i kolejowe. Przez miasto prowadzą krajowe i międzynarodowe drogi do przejść granicznych z Czechami w Cieszynie i Słowacją w Zwardoniu. Bielsko – Biała, miasto otwarte na inwestycje zewnętrzne, z niskim poziomem bezrobocia rejestrowanego odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu polityki rozwoju subregionu południowego.

Drugim co do wielkości miastem subregionu jest **Cieszyn** - stare, zabytkowe miasto, ośrodek gospodarczy, administracyjny, oświatowy i kulturalny. Jest to tętniące życiem przygraniczne miasto, o długiej i pięknej historii, liczące ok. 37 tys. mieszkańców. Cieszyn jest ważnym węzłem komunikacyjnym na szlaku drogowym prowadzącym ze Skandynawii i Wybrzeża Morza Bałtyckiego do głównych miast centralnej i południowej Europy. Obecnie miasto jest siedzibą władz powiatowych, stanowi powiatowe centrum oświatowe i medyczne.

Trzecim co do wielkości miastem subregionu południowego jest **Żywiec**, miasto leżące u zbiegu rzek Soły i Koszarawy, nad śródgórskim Jeziorem Żywieckim. Żywiec jest miastem interesującym pod względem historycznym, etnograficznym i architektonicznym. Znajduje się tu

wiele cennych zabytków, m.in. Kościół Katedralny Narodzenia NMP, Stary Zamek, Park Habsburgów, Nowy Zamek i wiele innych atrakcyjnych miejsc, które przyciągają coraz większe tłumy turystów. Żywiec to jedyne miasto w powiecie żywieckim i jeden z ważniejszych ośrodków przemysłowych w południowo-wschodniej części województwa śląskiego. Władze miasta odnotowują coraz więcej przyjeżdżających tu inwestorów z zagranicy i partnerów pragnących nawiązać współpracę gospodarczą.

Ludność i obszar subregionu południowego na tle województwa śląskiego kształtuje się następująco:

stan na 31.12.2005r		Subregion południowy	Województwo śląskie	Subregion jako % województwa
wyszczególnienie				
Powierzchnia w km ²		2 352	12 331	19,07
Ludność ogółem (w tys.)		647,5	4 685,8	13,81
w tym mężczyźni		311 732	2 263 806	13,77
w tym kobiety		335 790	2 421 969	13,86
Ludność w wieku:	przedprodukcyjnym	135 097	885 181	18,31
	produkcyjnym	411 986	3 063 102	13,44
	poprodukcyjnym	100 439	737 492	13,61
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		57,2	53	107,92
Ludność na 1 km ²		275	380	72,36
Ludność w miastach (w % ogółu)		51,5	78,6	65,52

Tabela Nr 1: Ludność i obszar subregionu południowego na tle województwa śląskiego w 2005 r.

Źródło: GUS Katowice

Ludność i obszar subregionu południowego w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie przedstawia się następująco:

stan na 31.12.2005r		Miasto Bielsko - Biała	Powiat bielski	Powiat cieszyński	Powiat żywiecki
wyszczególnienie					
Powierzchnia w km ²		125	457	730	1 040
Ludność ogółem (w tys.)		176,9	150,3	170,9	149,5
w tym mężczyźni		83 535	73 003	82 048	73 146
w tym kobiety		93 329	77 278	88 862	76 321
Ludność w wieku:	przedprodukcyjnym	31 908	32 666	36 564	33 959
	produkcyjnym	116 221	95 329	108 481	91 995
	poprodukcyjnym	28 735	22 286	25 865	23 553
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		57,5	57,6	57,5	62,5
Ludność na 1 km ²		1 416	329	234	144
Ludność w miastach (w % ogółu)		100	29,0	47,4	21,5

Tabela Nr 2: Ludność i obszar subregionu południowego w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie w 2005 r.

Źródło: GUS Katowice

2. Gospodarka, Przedsiębiorczość i Rynek pracy

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach działających w subregionie w 2005 roku wynosiły ogółem 1 203,3 mln zł. Największe nakłady inwestycyjne poniosły przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie miasta Bielsko – Biała (44,84% wszystkich nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw), następnie w powiecie żywieckim (22,84%), bielskim (16,56%) i cieszyńskim (15,76%). Największe nakłady inwestycyjne odnotowane zostały w przemyśle (66,35%), handlu i naprawach (9,98%) oraz w obsłudze nieruchomości i firm (8,45%). Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych subregionu południowego w 2005 roku wyniosły 519 364 tys. zł. Ponad połowę tej wartości stanowiły nakłady związane z budownictwem (53,12%). Największą wartość z w/w kwoty stanowiły nakłady poniesione w mieście Bielsko – Biała (39,35%), następnie w powiecie żywieckim (34,56%), w powiecie bielskim (13,73%) i powiecie cieszyńskim (12,36%).

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 mieszkańca subregionu wynosiły 1 861 zł, stanowiąc 86,87% średniej dla województwa. Największe nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w odniesieniu do 1 mieszkańca w subregionie odnotowano w mieście Bielsko – Biała (3 051,4 zł), następnie w powiecie żywieckim (1 840,1 zł), powiecie bielskim (1 331 zł) i powiecie cieszyńskim (1 111,3 zł).

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach działających na terenie subregionu południowego w 2005 roku wynosiła ogółem 16 849,8 mln zł. Największą wartość w/w kwoty stanowiły środki trwałe brutto przedsiębiorstw ulokowanych w mieście Bielsko – Biała (46,84%), następną pozycję pod względem wartości zajął powiat bielski (21,37%), dalej powiat żywiecki (16,03%) i powiat cieszyński (15,76%).

W 2005 roku na terenie subregionu południowego, w systemie REGON zarejestrowanych było ogółem 66 494 podmioty gospodarki narodowej. Podmioty prywatne stanowiły 96,73% ogółu zarejestrowanych podmiotów. Ze względu na formę prawną, największą grupę podmiotów stanowiły osoby fizyczne (77,83%), następnie spółki cywilne (9,13%) i spółki handlowe, w tym z udziałem kapitału zagranicznego (5,65%). Najwięcej Podmiotów Gospodarki Narodowej zarejestrowanych w systemie REGON było w mieście Bielsko – Biała, następnie w powiecie cieszyńskim, powiecie bielskim i powiecie żywieckim.

Produkcja sprzedana przemysłu w analizowanym roku w subregionie wyniosła ogółem 25 093,7 mln zł (o 78,80% więcej niż w 2000 roku) i stanowiła 20,91% ogółu produkcji sprzedanej w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość produkcji sprzedanej przemysłu najwyższa była w subregionie południowym, wynosiła 38 810 zł. Wartość ta była wyższa od średniej dla województwa o 51,85%.

Spośród ogółu mieszkańców subregionu południowego pracujący stanowili 139 877 osób (w tym 70 452 kobiet i 61 384 mężczyzn). Zdecydowana większość pracujących (64,38%) zatrudnionych było w sektorze prywatnym. Największą grupę w ogóle pracujących stanowiły osoby zatrudnione w przemyśle i budownictwie (43,88%), następnie w usługach rynkowych (30,66%) i usługach nierynkowych (24,56%). Najmniej mieszkańców subregionu pracowało w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (0,88%).

W 2006 roku¹ w subregionie południowym zarejestrowanych było ogółem 25 030 bezrobotnych, co stanowiło 10,9 % ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w województwie. 56,9 % zarejestrowanych w subregionie bezrobotnych stanowiły kobiety. Stopa bezrobocia rejestrowanego w opisywanym roku dla subregionu wynosiła 10,1 %. Najniższa stopa

¹ Stan na 31.12.2006 WUP Katowice

bezrobocia rejestrowanego odnotowana została w Bielsku – Białej – 7,4 %, w powiatach subregionu stopa bezrobocia wynosiła: powiat bielski – 11,3 %, cieszyński – 12,1 %, żywiecki – 11,2 %. Najwięcej, z zarejestrowanych bezrobotnych, stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym.

PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca w województwie śląskim, wg danych na 2002 r. wynosiło 22,6 tys. zł. Wielkość wytwarzanego PKB na mieszkańca najwyższa była w subregionie środkowym – 24,5 tys. zł, następnie w południowym – 21,3 tys. zł, co plasuje subregion na 2 pozycji w województwie śląskim. Najniższe PKB na mieszkańca było w subregionie północnym – 19,2 tys. zł.

II. KLUCZOWE BARIERY ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH WSPARCIA PRSP

1. Społeczeństwo informacyjne

W związku z założeniami Strategii Lizbońskiej Unia Europejska od 2010 r. ma stać się jedną z najbardziej konkurencyjnych gospodarek na świecie. Podnoszenie konkurencyjności Unii Europejskiej zostanie osiągnięte m.in. poprzez upowszechnianie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Rozwój społeczeństwa informacyjnego, a zwłaszcza technologii informacyjnych i komunikacyjnych jest czynnikiem silnie stymulującym wzrost gospodarczy i zatrudnienie, przekładając się na jedną czwartą wzrostu PKB i 40% produktywności w krajach Unii Europejskiej. W Polsce tylko 4% produktu krajowego brutto pochodzi z sektora teleinformatycznego. Jednym z czynników rozwoju współczesnej gospodarki, sprzyjającym podnoszeniu konkurencyjności regionu jest dobrze rozwinięta sieć teleinformatyczna. Warunkuje ona wysoką dostępność informacji oraz szybki, swobodny i bezpieczny transfer danych. Dostępność informacji umożliwia uczenie się i stymuluje dynamikę rozwoju w każdym obszarze – od gospodarki, poprzez naukę i rozwój badań do kultury.

Tworzenie nowych i unowocześnianie starych sieci ma zbliżyć Polskę, województwo śląskie i subregion południowy do standardów Unii Europejskiej pod względem jakości oraz ilości świadczonych e-usług, a także uczynić z niego równorzędnego partnera dla innych regionów UE.

W 2005 roku w województwie śląskim tylko 41,7% gospodarstw domowych posiadało komputery, w tym dostęp do Internetu deklarowało – 27,3% (średnia krajowa – 38,6%). Wskaźnik nasycenia siecią telefoniczną, mierzony liczbą abonentów na 1 tys. mieszkańców również był niższy od średniej krajowej - wynosił 287 abonentów/1000 osób.

Istniejąca na obszarze subregionu południowego województwa śląskiego sieć teleinformatyczna ułatwiająca dostęp do informacji i umożliwiająca świadczenie usług, także publicznych przez Internet, mimo ciągłej rozbudowy jest nadal niewystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb. Poziom dostępności w regionie do usług publicznych świadczonych przez sektor publiczny, jak i prywatny odbiega od standardów w Unii Europejskiej. Podobnie, w zakresie nasycenia siecią telefoniczną, system łącznościowy w subregionie pozostaje niewystarczający w stosunku do istniejących potrzeb.

Komputeryzacja oraz informatyzacja postępują w niezadowalającym tempie. W głównej mierze spowodowane jest to zbyt niskimi środkami, jakie przeznaczane są na zadania z zakresu informatyki. Dodatkowymi negatywnymi czynnikami są położenie geograficzne i ukształtowanie terenu, które powodują że dostępność Internetu w niektórych gminach subregionu jest mocno ograniczona. Ponadto duża część mieszkańców subregionu zamieszkuje tereny wiejskie, co stanowi dodatkowe utrudnienie.

BARIERY ROZWOJU

- a. Niewystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb infrastruktura teleinformatyczna,*
- b. Niski poziom dostępności do usług publicznych,*
- c. Niski poziom nasycenia siecią telefoniczną,*
- d. Niezadowalające tempo komputeryzacji i informatyzacji,*
- e. Niskie nakłady na zadania z zakresu informatyki,*
- f. Warunki geograficzne.*

2. Kultura

Subregion południowy charakteryzuje **wielokulturowość** oraz silne utożsamianie się społeczności lokalnych z własną kulturą. Na zróżnicowany pejzaż kulturowy składa się wielowiekowy dorobek narodów zamieszkujących tę ziemię jak również odmienności ukształtowane terytorialnie. Region beskidzki słynie z kultywowanych tu wielorakich form tradycji, kultury ludowej, pretendując, nie bez powodu, do rangi jednego z centrów polskiego folkloru. Znajdują się tu obiekty kultury i sztuki regionalnej, muzea, skanseny, ośrodki twórczości ludowej, kontynuujące tradycje kultury tego regionu. Żywy wciąż folklor górali beskidzkich fascynuje swą ciekawą obrzędowością, barwnością oraz rękodzielnictwem artystycznym.

Na mapie kulturowego dziedzictwa szczególne miejsce zajmuje Bielsko – Biała, Cieszyn i ziemia cieszyńska, w tym najstarszy zabytek województwa – romańska rotunda z XI wieku oraz Żywiec. Godna uwagi jest architektura lat trzydziestych XX wieku – architektura secesyjna i modernistyczna w Bielsku – Białej czy Zamek Prezydenta w Wiśle.

Bielsko – Biała to ważny ośrodek teatralny i muzealny. To tu znajduje się Teatr Polski oraz Teatr Lalek Baniałuka, Muzeum z oddziałami w Bystrej Śląskiej, Muzeum Techniki i Włókiennictwa, „Dom Tkacza”, Muzeum Literatury im. Stanisława Reymonta. Bielsko – Biała to również jeden z wiodących w regionie, a nawet kraju ośrodków plastycznych. Działalność wystawiennicza realizowana jest m.in. w BWA.

Powiat bielski kryje różne niespodzianki, do których niewątpliwie należą interesujące zabytki architektury. Są wśród nich zamki, pałace i dwory, będące świadectwem dawnej kultury szlacheckiej. Dawną staropolską architekturę wiejską reprezentują nieliczne już kościołki drewniane w Starej Wsi, Bielowicku i Szczyrku. Do znaczących zjawisk kulturalnych należy zaliczyć Muzeum Jana Fałata w Bystrej. Ciekawostką jest jedyna w kraju Galeria Polnych Strachów malarza Floriana Kohuta (Rudzica – gmina Jasienica).

Poważną rolę w kultywowaniu folkloru odgrywają zespoły regionalne, działające przy większości gminnych domów kultury oraz imprezy organizowane w poszczególnych gminach. Należy wspomnieć o najważniejszych tj. „Tygodniu Kultury Beskidzkiej”, odbywającym się między innymi w Szczyrku (największa w Beskidach i jedna z najważniejszych imprez folklorystycznych w Europie) oraz „Wilamowskich Śmiergustach” (w Wilamowicach). Jest to impreza folklorystyczna polegająca na prezentacji obrzędów ludowych różnych grup folklorystycznych i etnicznych Europy.

W przypadku infrastruktury dotyczącej kultury, mieszkańcy powiatu korzystają z placówek upowszechniania kultury mieszczących się na terenie miasta Bielska-Białej.

W powiecie żywieckim godna uwagi jest regionalna architektura. W Beskidzie Żywieckim zachowało się po dzień dzisiejszy 300 obiektów zabytkowych. Żywiec jest miastem interesującym pod względem historycznym, etnograficznym i architektonicznym. Znajduje się tu wiele cennych zabytków, m.in. Kościół Katedralny Narodzenia NMP, Stary Zamek, Park Habsburgów czy Nowy Zamek.

Powiat cieszyński może pochwalić się nie tylko bogatą spuścizną historyczną, ale także interesującym i różnorodnym życiem kulturalnym dnia dzisiejszego. Na uwagę zasługują popularne imprezy artystyczne o ponadregionalnym, a nawet międzynarodowym charakterze. Do najważniejszych należą między innymi: Skarby z Cieszyńskiej Trówały, Festiwal Muzyki Wokalnej „Viva il Canto” czy Przegląd Filmowy „Na Granicy”. W sezonie letnim z myślą o turystach organizowane są liczne imprezy o charakterze rekreacyjno-scenicznym. Jednym z najważniejszych ośrodków życia kulturalnego powiatu cieszyńskiego jest Teatr im. Adama Mickiewicza. Posiada on jedną z nielicznych w Polsce scenę obrotową o doskonałej akustyce. Na terenie powiatu

cieszyńskiego działają również liczne domy kultury oferujące różnorodny program zajęć artystycznych.

Ze względu na swoją historię i tradycje, a także cenne zabytki oraz dużą ilość imprez kulturalnych miasto **Cieszyn** uznawane jest za ważny ośrodek kulturalny. Najważniejsze zabytki, to: Góra Zamkowa z romańską rotundą z XI wieku, Wieżę Piastowską z przełomu XIII/XIV wieku i Pałacem Habsburgów, a także Ratusz, Studnia Trzech Braci (symbol założenia miasta), Pałac Larisch'ów i wiele zabytkowych kościołów i kamienic.

Do upowszechniania kultury, na terenie subregionu, w zasadniczy sposób przyczynia się praca bibliotek. W wielu miasteczkach i na wsiach działa wiele lokalnych bibliotek. Bardzo często stanowią one jedyne centra kultury w małych miasteczkach i na wsiach. Wokół nich koncentruje się życie kulturalne społeczności lokalnych.

Jednostki kultury w subregionie południowym, w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie przedstawiają się następująco:

stan na 31.12.2005r	Subregion południowy		Miasto Bielsko - Biała		Powiat bielski		Powiat cieszyński		Powiat żywiecki	
wyszczególnienie										
Placówki biblioteczne ogółem / Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną	150	4 317	23	7 690	41	3 665	38	4 498	48	3 114
Muzea / Zwiedzający muzea (w tys.)	15	79 993	4	20 680	1	2 498	8	41 056	2	15 759
Kina / widzowie (w tys.)	8	514,6	2	422,0	2	23,0	2	35,0	2	34,7

Tabela Nr 3: Kultura w subregionie południowym w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie w 2005 r.

Źródło: GUS Katowice

Tak bogata i atrakcyjna oferta kulturalna, bazująca na ciekawej i wielopokoleniowej historii subregionu w wielu przypadkach jest prezentowana w miejscach o niskim standardzie. Wiele budynków infrastruktury kultury jest niedoinwestowana. Zły stan techniczny, ubogie wyposażenie, nieadekwatne do współczesnych realiów czy niedostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych często stanowią czynniki utrudniające dostęp do zasobów dziedzictwa kulturowego.

BARIERY ROZWOJU

1. *Duży stopień wyeksploatowania bazy kulturalnej,*
2. *Zły stan techniczny wielu obiektów kultury,*
3. *Niski standard wielu obiektów kultury,*
4. *Niskie nakłady na zadania z zakresu kultury,*
5. *Ubogie wyposażenie obiektów kultury,*
6. *Niedostosowanie obiektów kultury do potrzeb osób niepełnosprawnych.*

3. Ochrona powietrza

Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami jest jednym z najważniejszych zagadnień z zakresu ochrony środowiska, bowiem zanieczyszczenie powietrza oddziałuje bezpośrednio na zdrowie mieszkańców, glebę, wodę, a także zabytki i budowle.

Głównymi wnioskami wynikającymi ze Szczytu Rady Europejskiej w Goeteborgu 15-16 czerwca 2001 r., dla województwa śląskiego w kontekście środowiska, jest dążenie do racjonalizacji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów oraz zachowanie różnorodności biologicznej i ochrona ekosystemów.

Z racji dominującej roli, jaką tradycyjne sektory przemysłowe odgrywały przez wiele lat w strukturze gospodarki województwa śląskiego, obszar ten jest kojarzony z silnym zanieczyszczeniem środowiska. Zły, na tle reszty kraju, stan środowiska jest efektem produkcji nadmiernej ilości zanieczyszczeń, wynikającej z charakteru gospodarki i nagromadzenia dużych skupisk ludzkich oraz nieodpowiadającej temu stanowi w sensie ilościowym i jakościowym infrastruktury ochrony środowiska. Sytuacja taka nie pozwala na zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia oraz ogranicza możliwości prowadzenia zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Obecnie problemem szczególnej wagi dla województwa śląskiego, w tym dla subregionu południowego, jest spełnienie standardów ekologicznych Unii Europejskiej.

Przez ostatnie lata stan środowiska regionu stale się poprawia, nadal pozostało jednak wiele do zrobienia. Interwencji wymaga m.in. kwestia jakości powietrza, gdzie problemem jest wysoka emisja pyłu zawieszonoego (ok.26,5 tys.Mg/rok) i zanieczyszczenia gazowe, wynoszące 719 tys. Mg/rok.

Na teren subregionu południowego opada najmniej pyłowych zanieczyszczeń powietrza – 4,8 % ogółu zanieczyszczeń w województwie, najmniej również jest gazowych zanieczyszczeń powietrza emitowanych z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska – 3,6 %.

Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza w subregionie południowy przedstawiają się następująco:

stan na 31.12.2005r wyszczególnienie	Subregion południowy	Miasto Bielsko - Biała	Powiat bielski	Powiat cieszyński	Powiat żywiecki
Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem (w tonach)	1037	514	235	215	73
Emisja zanieczyszczeń pyłowych ze spalania paliw (w tonach)	879	472	223	135	49
Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem (w tonach)	8 450	4 647	2 365	1 223	215
Emisja zanieczyszczeń gazowych, w tym dwutlenku siarki (w tonach)	4 535	2 966	1 080	371	118
Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	99,0	99,1	99,4	97,6	92,9
Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	23,1	0,2	51,5	-	2,7

Tabela Nr 4: Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza w subregionie południowy.

Źródło: GUS Katowice

Niemniej jednak, na terenie subregionu, należy ograniczać główne źródła zanieczyszczenia środowiska, którymi są emisja przemysłowa, niska emisja oraz emisja z wyrobów zawierających azbest m.in. poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii i alternatywnych źródeł energii.

BARIERY ROZWOJU

1. *Wysoki poziom niskiej emisji,*
2. *Wysokie miejscowe i okresowe stężenie pyłów*
3. *Wysokie miejscowe i okresowe stężenie zanieczyszczeń gazowych,*
4. *Wysoki poziom hałasu,*
5. *Wysoki poziom emisji energii cieplnej z obiektów użyteczności publicznej.*

4. Rozwój ośrodków metropolitalnych

Aglomeracje miejskie są ośrodkami gospodarczego wzrostu i innowacji, oddziałując na otoczenie poprzez dyfuzję, warunkują możliwości rozwojowe całego regionu. Żeby aglomeracje mogły się rozwijać i wpływać pozytywnie na region, muszą uzyskać silną pozycję konkurencyjną względem innych ośrodków w kraju i zaistnieć w europejskiej sieci metropolii. Konieczne jest zatem podjęcie działań prowadzących do wzrostu potencjału aglomeracji poprzez rozwijanie i wzmacnianie m.in. innowacyjnego potencjału gospodarczego, zaplecza akademickiego i kulturalnego, czy też międzynarodowej dostępności komunikacyjnej.

Bielsko – Biała, miasto na prawach powiatu, usytuowane w północno – wschodniej części województwa śląskiego, u stóp Beskidu Śląskiego oraz Małego, nad rzeką Białą, największe miasto na terenie subregionu południowego, jest centrum administracyjnym, przemysłowym i kulturalnym regionu zwanego Podbeskidziem, obejmującego tereny Beskidów: Śląskiego, Małego, Żywieckiego, Makowskiego oraz Pogórza Śląskiego. Centralne położenie miasta wobec gmin powiatu bielskiego, cieszyńskiego oraz żywieckiego i potencjał rozwojowy miasta wynikający z jego wielkości, wielokulturowych tradycji, siły gospodarki lokalnej, lokalizacji siedzib instytucji publicznych o znaczeniu regionalnym zdecydowały o tym, iż Bielsko – Biała uważane jest za „stolicę” subregionu. Zamieszkuje tu ok. 176 tys. mieszkańców, co stanowi około 27,3 % ogółu mieszkańców subregionu. Bielsko - Biała jest położona w takiej samej odległości zarówno od Warszawy jak i od Wiednia. Tutaj krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne – drogowe i kolejowe. Przez miasto prowadzą krajowe i międzynarodowe drogi do przejść granicznych z Czechami w Cieszynie i Słowacją w Zwardoniu. Bielsko – Biała, miasto otwarte na inwestycje zewnętrzne, z niskim poziomem bezrobocia rejestrowanego odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu polityki rozwoju subregionu południowego.

Niemniej jednak rozwój funkcji metropolitalnych Bielska – Białej jest ograniczany wieloma kluczowymi problemami. Brak jest nowoczesnego centrum miasta, które spełniałoby funkcje reprezentacyjne oraz zbyt mała jest ilość rozpoznawalnych w otoczeniu wizytówek miasta. Zabytkowe obiekty architektoniczne ze względu przede wszystkim na brak lub niedobór środków finansowych ulegają degradacji. Niski jest standard wielu obiektów infrastruktury sportowej, kulturalnej, turystycznej, wystawienniczej i akademickiej nadającej Bielsku – Białej charakter metropolii. W obrębie centrum miasta funkcjonuje niewydolny system komunikacyjny, co przyczynia się do dość wysokiego poziomu zanieczyszczeń i wysokiego poziomu hałasu.

BARIERY ROZWOJU

1. *Brak nowoczesnego centrum miasta,*
2. *Postępująca degradacja zabytkowych obiektów architektonicznych,*
3. *Niewydolny system komunikacyjny w obrębie centrum miasta,*
4. *Dość wysoki poziom zanieczyszczeń i wysoki poziom hałasu,*
5. *Zbyt mała ilość rozpoznawalnych w otoczeniu wizytówek miasta,*
6. *Niski standard lub brak infrastruktury sportowej, kulturalnej, turystycznej, wystawienniczej i akademickiej nadającej Bielsku – Białej charakter metropolii.*

5. Rewitalizacja

Stopniowe zmiany zachodzące w strukturze gospodarki regionu, odchodzenie od modelu gospodarki opartej na przemyśle ciężkim w kierunku gospodarki opartej na nowoczesnym przemyśle i usługach, powodowało w przeciągu ostatnich lat degradację obszarów o przemysłowym charakterze. Znaczenie problematyki przekształcania terenów poprzemysłowych wynika z masowości ich występowania, a także z ich lokalizacji w potencjalnie wartościowych miejscach – na terenach miast, w pobliżu arterii komunikacyjnych, w sąsiedztwie obszarów o dużych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Rewitalizacji wymagają także inne elementy tkanki miejskiej – w złym stanie jest tkanka mieszkaniowa oraz infrastruktura działalności gospodarczej, infrastruktura edukacyjna, kulturalna, społeczna, rekreacyjna czy turystyczna.

Wiele obiektów, przestrzeni miejskich i wiejskich znajdujących się na terenie subregionu południowego wymaga rewitalizacji i zagospodarowania. Stan techniczny budynków bardzo często można określić jako bardzo zły i wymagający kapitalnych remontów.

Powiat bielski, a zwłaszcza jego północna część, jako obszar działalności przemysłowej w procesie przekształceń wymaga wdrażania kompleksowych rozwiązań w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju podmiotów gospodarczych i rewitalizacji społecznej.

Na obszarze powiatu tereny zdewastowane, wymagające rekultywacji zajmują ok. 125 ha. Dane o gruntach zdewastowanych dotyczą gruntów, które utraciły wartości użytkowe oraz takich, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych, zmian środowiska, a przede wszystkim działalności przemysłowej.

Na terenie powiatu bielskiego są to przede wszystkim obszary przemysłowe (w zdecydowanej większości pogórnice) wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji dla nowych form aktywności gospodarczej, rozwoju innowacji i nowych technologii oraz obszary pod funkcje usługowe wymagające rewaloryzacji, sanacji i modernizacji struktury.

Obszary wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych w powiecie bielskim obejmują w pierwszej kolejności tereny gmin: Czechowice-Dziedzice, Bestwina, Wilamowice oraz Bestwina stanowiące tzw. północną oś powiatu.

W powiecie żywieckim, szczególnie w jego centralnej części, obejmującej m. in. miasto Żywiec, gminy Węgierska Górka i Łękawica oraz zachodniej części z gminą Ujszoły znajdują się tereny, charakteryzujące się wysokim stopniem zdegradowania, wymagające kompleksowej rewitalizacji celem stworzenia korzystniejszych warunków społecznych i gospodarczych.

Łączny obszar objęty Programami Rewitalizacji dla miasta Żywca, gminy Łękawica, Węgierska Górka oraz Ujszoły wynosi 8 075 ha. W powyższych Programach zostało ujętych 160 obiektów różnego typu podlegających rewitalizacji, w tym m.in. historyczne, pofabryczne oraz zdegradowane środowiskowo, gospodarczo i społecznie.

Na terenie powiatu cieszyńskiego najwięcej obszarów poprzemysłowych i zdegradowanych budynków wymagających rewitalizacji jest w jego północnej części. Pod względem gospodarczym powiat cieszyński podzielony jest na dwie części. Na południu znajdują się gminy o charakterze turystycznym - Brenna, Goleszów, Ustroń, Wisła i Istebna.. Natomiast w północnej części leżą gminy: Dębowiec, Hażlach, Strumień, Chybie i Zebrzydowice, gdzie dominuje rolnictwo, hodowla i gospodarka wodna. Do tej części należą również Cieszyn i Skoczów, główne ośrodki przemysłowo-handlowe. Tereny wymagające rewitalizacji w powiecie cieszyńskim to m.in. obszar po byłej Kopalni Węgla Kamiennego "Morcinek" w gminie Zebrzydowice, na terenie Cieszyna to całe śródmieście, obejmujące zwartą, zabytkową zabudowę miejską, tereny usługowe, obszary komunikacyjne i rekreacyjne. Natomiast w południowej części powiatu, w Gminie Goleszów konieczna jest rewitalizacja budynków po zlikwidowanej cementowni, a także terenów wokół nich.

BARIERY ROZWOJU

1. *Duży stopień degradacji terenów przemysłowych,*
2. *Postępująca degradacja zabytkowych obiektów architektonicznych,*
3. *Degradacja zabytkowych centrów miast,*
4. *Niskie nakłady na rekultywację terenów zdegradowanych,*
5. *Brak kompleksowych koncepcji zagospodarowania terenów zdegradowanych.*

6. Infrastruktura drogowa

Zgodnie z ustaleniami Szczytu Rady Europejskiej w Barcelonie 23 marca 2005 r. „wspólny rynek musi się także opierać na fizycznym rynku wewnętrznym, wolnym od ograniczeń interoperacyjnych i logistycznych”.

Położenie województwa śląskiego oraz określony w strategii wojewódzkiej profil jego przyszłego rozwoju wskazują na kluczowe znaczenie w tym procesie infrastruktury transportowej i jej właściwego kształtowania. Z jednej strony dostępność transportowa jest istotnym czynnikiem atrakcyjności inwestycyjnej i warunków prowadzenia działalności gospodarczej, z drugiej zaś stanowi ważny wyznacznik jakości życia mieszkańców i możliwości ich rozwoju.

Z punktu widzenia mieszkańców ważne jest, by mogli oni łatwo, szybko i bezpiecznie przemieszczać się, by mieć łatwy dostęp do miejsc pracy, edukacji, usług czy wypoczynku. Dobre powiązania komunikacyjne zwiększą możliwość dostosowania do wymagań rynku pracy, są też jednym z warunków dalszego rozwoju instytucji edukacyjnych, w tym w szczególności szkolnictwa wyższego.

Subregion południowy to duży węzeł komunikacji drogowej i kolejowej, obszar dużego ruchu tranzytowego o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Z ogólnej liczby 6 047 km powiatowych dróg publicznych województwa śląskiego o twardej nawierzchni 19 % należy do subregionu południowego, natomiast gminnych dróg publicznych 29,2 %. Sieć transportowa, choć gęsta i dobrze rozbudowana, jest mocno obciążona i zużyta. Stan techniczny infrastruktury drogowej znacznie obniża parametry eksploatacyjne. Przywrócenie potencjalnej drożności dróg wymaga licznych napraw i remontów. Prowadzić to będzie także do poprawy bezpieczeństwa w transporcie.

Wzrost ruchu samochodowego spowodował również zmniejszenie dostępności do publicznych miejsc parkingowych. Jest to problem, z którym zmagają się zarówno duże jak i małe miasteczka.

Szczegółowe informacje na temat infrastruktury drogowej Subregionu Południowego zamieszczono w poniższej tabeli.

stan na 31.12.2005r wyszczególnienie	subregion południowy		Miasto Bielsko - Biąła		Powiat bielski		Powiat cieszyński		Powiat żywiecki	
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni powiatowe / gminne (w km)	1148,9	3 257,7	104,0	400,1	321,3	846,1	374,9	1 201,9	348,7
Drogi powiatowe o nawierzchni ulepszonej powiatowe / gminne (w km)	1147,3	2 740,1	104,0	385,0	321,3	658,5	474,9	1 049,6	347,1	647,0

Tabela Nr 5: Infrastruktura techniczna subregionu południowego w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie w 2005 r.
Źródło: GUS Katowice

BARIERY ROZWOJU

1. Zbyt mocno obciążona sieć drogowa,
2. Zły stan techniczny infrastruktury drogowej
3. Niskie parametry eksploatacyjne dróg,
4. Mała ilość publicznie dostępnych miejsc parkingowych.

III. ANALIZA SWOT SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO

W oparciu o opis sytuacji społeczno - gospodarczej subregionu oraz analizę dokumentów wykorzystanych przy opracowaniu niniejszego dokumentu przeprowadzono analizę SWOT. Przy opracowaniu analizy określono czynniki, które mają wpływ na rozwój subregionu. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne (egzogeniczne) i wewnętrzne (endogeniczne), z drugiej strony czynniki pozytywne i negatywne. Czynniki wewnętrzne pozytywne to mocne strony, wewnętrzne negatywne to słabe strony. Czynniki zewnętrzne pozytywne to szanse, natomiast zewnętrzne negatywne to zagrożenia.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Duży regionalny i euroregionalny rynek konsumencki i niski poziom bezrobocia; - Zdywersyfikowana działalność gospodarcza – zróżnicowana struktura branżowa i własnościowa; - Duży potencjał demograficzny cechujący się przedsiębiorczością, pracowitością i wysokim poziomem wykształcenia; - Rozwój współpracy subregionalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej; - Różnorodność kulturowa, poczucie tożsamości społeczności lokalnych i tolerancja odmienności kulturowych; - Bogata oferta związana z historią i kulturą; - Atrakcyjne warunki krajobrazowo – przyrodnicze oraz bogate i zróżnicowane dziedzictwo kulturowe sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki i wypoczynku; - Korzystne usytuowanie geograficzne subregionu południowego w obszarze przygranicznym wzdłuż międzynarodowych szlaków komunikacyjnych; - 	<ul style="list-style-type: none"> - Niekorzystne tendencje demograficzne – rosnący wskaźnik starzenia się społeczeństwa; - Słabo rozwinięta sieć teleinformatyczna w subregionie; - Niski poziom dostępności usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną; - Duży stopień wyeksploatowania bazy kulturalnej i turystycznej; - Niedoinwestowania infrastruktura kulturalna; - Wysoki poziom niskiej emisji, miejscowe i okresowe wysokie stężenie pyłów i zanieczyszczeń gazowych, wysoki poziom hałasu; - Przeszarżała lub brak infrastruktury nadającej Bielsku – Białej charakter metropolii; - Degradacja terenów przemysłowych i centrów miast wymagających rewitalizacji; - Zły stan techniczny i niedoinwestowanie infrastruktury komunikacyjnej w subregionie;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji rozwojowych dla samorządów i podmiotów gospodarczych; - Szybki dostęp do informacji przez internet 	<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom fiskalizmu i skomplikowany system podatkowy; - Wysoka pozycja konkurencyjna ośrodków turystyczno – kulturalnych w Czechach i Słowacji;

<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost dostępności usług publicznych poprzez wykorzystanie technologii informatycznych; - Włączenie subregionu w budowane transeuropejskie systemy transportowe i telekomunikacyjne; - Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej sektora turystycznego (baza noclegowa, baza towarzysząca); - Rozwój współpracy przygranicznej z Czechami i Słowacją; - Wzrost zainteresowania subregionem ze strony inwestorów zagranicznych; - Nowe trendy w turystyce międzynarodowej; - Wzrost dostępu do oferty kulturalnej; 	<ul style="list-style-type: none"> - Transgraniczne zanieczyszczenia powietrza i wody; - Zahamowanie decentralizacji finansów publicznych; - Brak systemowych rozwiązań w zakresie rewitalizacji zdegradowanych terenów miejskich, przemysłowych i powojkowych; - Zanieczyszczenie środowiska i hałas spowodowany wzrostem natężenia ruchu pojazdów i niewydolnym systemem komunikacyjnym; - Brak zaplecza techniczno – organizacyjnego infrastruktury wystawienniczej w subregionie;
--	--

Tabela Nr 6: Analiza SWOT subregionu południowego.

IV. STRATEGIA ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO NA LATA 2007 - 2013

1. Cel główny

W oparciu o zidentyfikowany katalog barier rozwoju w poszczególnych obszarach wsparcia PRSP oraz przeprowadzoną analizę SWOT zidentyfikowano kluczowe zagadnienia, które wskazują na główne problemy rozwojowe subregionu. Stały się one podstawą określenia celu głównego oraz sformułowania celów strategicznych rozwoju subregionu południowego.

CEL GŁÓWNY:

***Rozwój społeczno – gospodarczy Subregionu Południowego
Województwa Śląskiego.***

Celem głównym strategii rozwoju jest **rozwój społeczno – gospodarczy** Subregionu Południowego Województwa Śląskiego. Dla realizacji wyznaczonego celu głównego określono **6 celów strategicznych**:

1. *Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego i usług publicznych on-line,*
2. *Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego,*
3. *Poprawa jakości powietrza,*
4. *Wzmacnianie roli Bielska – Białej jako metropolii Subregionu Południowego,*
5. *Wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych,*
6. *Udrożnienie sieci drogowej w subregionie.*

Stopień realizacji celu głównego

będzie mierzony przez wskaźnik wzrostu poziomu życia mieszkańców subregionu południowego mierzony wzrostem **PKB** oraz spadkiem **stopy bezrobocia**.

PKB w subregionie w 2005 r. wynosił 16.496 mln zł. Wzrost PKB w kraju w 2006 r. wyniósł 6,1 %. Zakładając, że wzrost PKB w latach 2007 – 2013 będzie zgodny z wariantem podstawowym rozwoju gospodarczego Polski zawartym w „Wytocznych w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych w tym projektów generujących dochód” oraz wzrost PKB w subregionie będzie analogiczny do wzrostu PKB w kraju można określić docelową wartość wskaźnika PKB dla subregionu w roku 2013. **Wskaźnik ten może wynosić ok. 20.750 mln zł.**

Stopa bezrobocia w subregionie na dzień 31 grudnia 2006 r. wynosiła 7,3 %. Stopa bezrobocia w kraju na dzień 31 grudnia 2006 r. wynosiła 11,4 %. Stopa bezrobocia w subregionie w 2007 roku wyniosła 6,4% stopy bezrobocia w kraju. Stopa bezrobocia w kraju według wariantu podstawowego rozwoju gospodarczego Polski zawartym w „Wytocznych w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych w tym projektów generujących dochód” wyniesie na dzień 31 grudnia 2013 roku 7%. Przy zachowaniu takiej proporcji i zakładając spadek bezrobocia w kraju według przyjętego wariantu, **stopa bezrobocia w subregionie na dzień 31 grudnia 2013 roku może wynosić ok. 5,5 %**

Stopień realizacji celów strategicznych

będzie mierzony za pomocą wskaźników produktów i rezultatów osiągniętych podczas i po realizacji Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013

2. Cele strategiczne.

CEL STRATEGICZNY 1:

Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego i usług publicznych on-line

Cel strategiczny 1 będzie realizowany poprzez działania skierowane na zapewnienie powszechnego, szerokopasmowego i bezpiecznego dostępu do Internetu oraz wzrost liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. Projekty przyczyniające się do realizacji celu strategicznego 1 realizowane będą na terenach wiejskich i miejskich i będą miały charakter ponadlokalny.

Uzasadnieniem działań jest niezadowolający stan infrastruktury teleinformatycznej w subregionie oraz niski wskaźnik usług które mogą być świadczone drogą elektroniczną przez instytucje publiczne. Dla osiągnięcia głównych celów i sprostania wymogom Strategii Lizbońskiej, w której jednym z podstawowych działań jest *Promowanie społeczeństwa informacyjnego dla wszystkich*, oraz dla realizacji celu szczegółowego „*Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie*” Priorytetu II RPO WSL należało podjąć działania zmierzające do rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, upowszechnienia dostępu do internetu oraz rozszerzenia wachlarza usług publicznych świadczonych on-line. Projekty z zakresu Działania 2.1 „*Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*” i Działania 2.2 „*Rozwój elektronicznych usług publicznych*” będą realizowane na terenie powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego.

Wskaźniki produktu i rezultatu w ramach celu strategicznego 1:

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA		CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARU WSKAŹNIKA
			2013	2015	
WSKAŹNIK PRODUKTU					
Liczba uruchomionych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP)	sztuki	0	147	147	corocznie
Liczba uruchomionych serwerów	sztuki	0	16	16	corocznie
Liczba zakupionych zestawów komputerowych	sztuki	0	91	91	corocznie
Liczba uruchomionych usług on-line:					
Na poziomie 1 – Informacja	sztuki	0	10	10	corocznie
Na poziomie 2 – Interakcja		0	10	10	
Na poziomie 4 - Transakcja		0	1	1	
WSKAŹNIK REZULTATU					
Liczba osób korzystających miesięcznie z uruchomionych PIAP	osoby	0	33 000	33 000	corocznie
Liczba gospodarstw domowych podłączonych do internetu	sztuki	0	30	30	corocznie
Liczba użytkowników korzystających miesięcznie z uruchomionych usług on-line	osoby	0	100	100	corocznie

CEL STRATEGICZNY 2:

Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego

Cel strategiczny 2 będzie realizowany poprzez działania skierowane na poprawę jakości infrastruktury kultury, zwiększenie udziału społeczności lokalnych w życiu kulturalnym, zwiększenie dostępności do zasobów dziedzictwa kulturowego i podniesienia jakości usług świadczonych przez jednostki kultury oraz dostępu do informacji o zasobach i wydarzeniach kulturalnych w subregionie. Projekty przyczyniające się do realizacji celu strategicznego realizowane będą na terenach wiejskich i miejskich i będą miały charakter ponadlokalny.

Uzasadnieniem działań jest niezadowolający stan obiektów infrastruktury kultury w subregionie, niezadowolający poziom udziału społeczności lokalnych w życiu kulturalnym, niski poziom dostępu do informacji, zasobów i wydarzeń kulturalnych w subregionie oraz niska jakość usług świadczonych przez jednostki kultury.

Projekty z zakresu kultury, zaproponowane do dofinansowania w ramach Priorytetu IV „Kultura” Programu Rozwoju Subregionu Południowego przez jednostki samorządu terytorialnego i zaakceptowane społecznie będą realizowane na terenie powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego.

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 2:

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA		CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARU WSKAŹNIKA
			2013	2015	
WSKAŹNIK PRODUKTU					
Liczba budynków kultury poddanych procesom: konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji	sztuki	0	2	2	corocznie
Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	sztuki	0	19	19	corocznie
Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	sztuki	0	1	1	corocznie
WSKAŹNIK REZULTATU					
Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń kulturalnych w odrestaurowanych obiektach dziedzictwa kulturowego	sztuki	0	47	47	corocznie
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej	osoby	0	21 100	21 100	corocznie

CEL STRATEGICZNY 3:

Poprawa jakości powietrza

Cel strategiczny 3 będzie realizowany poprzez działania skierowane na poprawę jakości powietrza i ograniczenie zużycia energii. Projekty przyczyniające się do realizacji celu strategicznego realizowane będą na terenach wiejskich i miejskich.

Uzasadnieniem działań jest dość duży poziom ilości substancji zanieczyszczających wyprowadzanych do powietrza m.in. przez tzw. źródła „niskiej emisji” oraz preferowanie źródeł przyjaznych środowisku.

Projekty planowane do realizacji w ramach PRSP, z Działania 5.3 „Czyste powietrze i odnawialne źródła energii” dotyczą kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą źródła ciepła. Są to projekty mające duże znaczenie dla społeczności lokalnych, przyczyniające się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza oraz ograniczające zużycie energii. Projekty te będą realizowane na terenie powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego.

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 3:

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA		CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARU WSKAŹNIKA
			2013	2015	
WSKAŹNIK PRODUKTU					
Liczba wymienionych źródeł ciepła/wymienników	sztuki	0	12	12	corocznie
Łączna kubatura budynków poddanych termomodernizacji	m ³	0	45 520	45 520	corocznie
WSKAŹNIK REZULTATU					
Zmniejszenie emisji do atmosfery: SO ₂ Nox CO ₂ pyłów	Mg/rok	0 0 0 0	3,8 0,43 694,81 4,31	3,8 0,43 694,81 4,31	corocznie
Liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji	sztuki	0	4	4	corocznie

CEL STRATEGICZNY 4:

Wzmacnianie roli Bielska – Białej jako metropolii Subregionu Południowego

Cel strategiczny 4 będzie realizowany poprzez działanie skierowane na wzmacnianie roli Bielska – Białej jako metropolii Subregionu Południowego.

Uzasadnieniem działań jest niezadowolający stan techniczny lub brak obiektów infrastruktury reprezentacyjnej o znaczeniu regionalnym w głównym mieście subregionu, nie pozwalający na wzbogacanie funkcji miejskich i konkurowanie w skali województwa i kraju.

Miasto Bielsko – Biała od kilku lat prowadzi intensywną politykę inwestycyjną ukierunkowaną na realizację celu strategicznego „Bielsko – Biała miastem metropolitalnym” wynikającego ze „Strategii Rozwoju Bielska – Białej do 2020 r.”, poprzez m.in. kreowanie nowych miejsc centralnych i wizytówek miasta, rozbudowę technicznej i instytucjonalnej infrastruktury wystawienniczej. Stąd zaproponowany i zaakceptowany do dofinansowania w ramach Programu Rozwoju Subregionu Południowego projekt pn. „Budowa hali wielofunkcyjnej – sportowo, widowiskowo, wystawienniczej”. Realizacja projektu, w powiązaniu z innymi kluczowymi projektami realizowanymi przez miasto, w znaczny sposób przyczyni się do nadania mu funkcji metropolitalnych oraz do rozwoju społeczno - gospodarczego całego subregionu jako bielskiego obszaru metropolitalnego.

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 4:

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA		CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARU WSKAŹNIKA
			2013	2015	
WSKAŹNIK PRODUKTU					
Liczba wybudowanych obiektów kultury, turystyki, sportu i rekreacji o znaczeniu ponadregionalnym	sztuki	0	1	1	corocznie
Powierzchnia wybudowanych obiektów kultury, turystyki, sportu i rekreacji o znaczeniu ponadregionalnym	m ²	0	13 000	13 000	corocznie
WSKAŹNIK REZULTATU					
Liczba międzynarodowych imprez targowych, wystawienniczych, kongresów, konferencji itp. organizowanych w wybudowanych obiektach	sztuki	0	5	5	corocznie
Liczba międzynarodowych imprez kulturalnych, sportowych organizowanych w wybudowanych obiektach	sztuki	0	15	15	corocznie
Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem	Osoby	0	80 000	80 000	corocznie

CEL STRATEGICZNY 5

Wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych

Cel strategiczny 5 będzie realizowany poprzez działania skierowane na przywracanie ładu przestrzeni publicznej i podnoszenie wartości substancji miejskiej i wiejskiej, nadanie obiektom i terenom rewitalizowanym nowych funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych. Projekty przyczyniające się do realizacji celu strategicznego 5 realizowane będą na terenach wiejskich i miejskich i będą miały charakter ponadlokalny.

Uzasadnieniem działań jest niezadowolający stan obiektów i terenów zdegradowanych przemysłowych, powojсковych i popegeerowskich na terenie subregionu.

Projekty zgłoszone do PRSP, planowane do dofinansowania w ramach Poddziałania 6.2.2 „Rewitalizacja - małe miasta” mają przyczynić się do przywrócenia ładu przestrzennego na terenach zdegradowanych oraz nadania im nowych funkcji – gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych. Projekty te będą realizowane na terenie powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego.

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 5:

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA		CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARU WSKAŹNIKA
			2013	2015	
WSKAŹNIK PRODUKTU					
Powierzchnia zdegradowanych obszarów przemysłowych/ powojсковych /popegeerowskich poddanych rehabilitacji	m ²	0	357 955	357955	corocznie
Powierzchnia obiektów przemysłowych/ powojсковych/ popegeerowskich poddanych przebudowie/ remontowi na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m ²	0	1530	1530	corocznie
WSKAŹNIK REZULTATU					
Powierzchnia terenów, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektu	m ²	0	301 872	301 872	corocznie
Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem	osoby	0	13 500	13 500	corocznie

CEL STRATEGICZNY 6

Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie

Cel strategiczny 6 będzie realizowany poprzez działania skierowane na poprawę funkcjonalności i parametrów technicznych układu sieci drogowej subregionu. Projekty przyczyniające się do realizacji celu strategicznego realizowane będą na terenach wiejskich i miejskich.

Uzasadnieniem działań jest niezadowolający stan techniczny infrastruktury drogowej w subregionie. Projekty zgłoszone w ramach PRSP, planowane do dofinansowania w ramach Poddziałania 7.1.2 „Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową” przyczynią się do poprawy funkcjonalności i parametrów technicznych sieci drogowej uzupełniającej, a przez to do poprawy jakości życia mieszkańców subregionu i zwiększenia atrakcyjności terenów inwestycyjnych.

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 6:

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ DOCELOWA WSKAŹNIKA		CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARU WSKAŹNIKA
			2013	2015	
WSKAŹNIK PRODUKTU					
Długość przebudowanych dróg	km	0	50,345	50,345	corocznie
Liczba przebudowanych skrzyżowań	sztuki	0	8	8	corocznie
Liczba przebudowanych obiektów infrastrukturalnych (mosty/ wiadukty/ estakady/ tunele i inne)	sztuki	0	6	6	corocznie
WSKAŹNIK REZULTATU					
Nośność przebudowanego obiektu (drogi/mostu)	kN/oś	60	80	80	corocznie

V. ODNIESIENIE PROGRAMU ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2007 – 2013 DO DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH I STRATEGICZNYCH

Program Rozwoju Subregionu Południowego wpisuje się w cele i priorytety Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, RPO Województwa Śląskiego i Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego.

Lp	Cel strategiczny Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności)	Priorytety i Działania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego	Cele Strategiczne i kierunki działań Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego
1.	<i>Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego i usług publicznych on-line</i>	Cel szczegółowy: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług – społeczeństwo informacyjne	Priorytet II: Społeczeństwo informacyjne Działanie 2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego Działanie 2.2 Rozwój elektronicznych usług publicznych	Cel strategiczny II: Rozbudowa oraz unowocześnianie systemów infrastruktury technicznej Kierunki działań II.3: Rozwój informatyki i telekomunikacji
2.	<i>Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego</i>	Cel szczegółowy: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski – wsparcie podstawowej infrastruktury społecznej	Priorytet V: Kultura Działanie 4.1: Infrastruktura kultury	Cel strategiczny I: Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego Kierunek działań I.3 Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych
3.	<i>Poprawa jakości powietrza</i>	Cel szczegółowy: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski – zapewnienie i rozwój infrastruktury ochrony środowiska	Priorytet V: Środowisko Działanie 5.3: Czyste powietrze i odnawialne źródła energii	Cel strategiczny IV: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Kierunek działań IV.7: Polepszenie jakości powietrza

4.	<i>Wzrost konkurencyjności ośrodków metropolitalnych</i>	Cel szczegółowy: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej – pełniejsze wykorzystanie potencjału endogenicznego największych ośrodków miejskich	Priorytet VI: Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.1: Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu	Cel strategiczny IV: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Kierunek działań 2: Wspieranie rozwoju obszarów metropolitalnych
5.	<i>Wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych</i>	Cel szczegółowy: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej – Przeciwdziałanie marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych	Priorytet VI: Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Cel strategiczny IV: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Kierunek działań 2: Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic Kierunek działań 3: Rewitalizacja terenów zdegradowanych
6.	<i>Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</i>	Cel szczegółowy: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej – pełniejsze wykorzystanie potencjału endogenicznego największych ośrodków miejskich Cel szczegółowy: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich – wyrównywanie szans rozwojowych na obszarach wiejskich	Priorytet VII: Transport Działanie 7.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej	Cel strategiczny II: Rozbudowa oraz unowocześnianie systemów infrastruktury technicznej Kierunek działań 1: Optymalizacja i integracja systemu transportowego

Tabela Nr 7: Odniesienie PRSP WSL 2007 – 2013 do dokumentów programowych i strategicznych

VI. LISTA GŁÓWNA PROJEKTÓW PROGRAMU ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2007 – 2013

Uzgodniony katalog projektów wybranych do realizacji, w formie tabelarycznej, zgodnie z załącznikiem nr 5 i nr 9 do Wytycznych do procedury Projektów Kluczowych i Programów Rozwoju Subregionów, stanowi załącznik do Umowy o współpracy w sprawie realizacji Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013.

VII. TABELE FINANSOWE PROGRAMU ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2007 – 2013

Tabela zobowiązań finansowych dla Programu Rozwoju Subregionu Południowego w podziale na lata i działania (w PLN)								
Działanie	Wkład wspólnotowy							
	Ogółem	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Działanie 2.1	8139540,40	0,00	1174882,00	4186355,40	2778303,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 2.2.	7981550,23	0,00	2660024,59	2802448,23	2497264,73	21812,68	0,00	0,00
Działanie 4.1	5275966,94	0,00	2404370,45	2701596,49	170000,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 5.3	6994895,28	0,00	4310690,93	2204204,35	480000,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 6.1	29880000,00	0,00	29880000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poddziałanie 6.2.2	26319999,99	0,00	12706092,45	7813824,02	4536083,52	632000,00	632000,00	0,00
Poddziałanie 7.1.2	70031504,71	0,00	43186492,98	23417051,97	3427959,76	0,00	0,00	0,00
Ogółem	154623457,55	0,00	96322553,40	43125480,46	13889611,01	653812,68	632000,00	0,00

Tabela płatności dla Programu Rozwoju Subregionu w podziale na lata i działania (w PLN)

Działanie	Wkład wspólnotowy									
	Ogółem	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Działanie 2.1.	8139540,40	0,00	0,00	2826772,00	1847510,50	3465257,90	0,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 2.2.	7981550,23	0,00	49776,00	3534427,48	3811372,11	585974,64	0,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 4.1	5275966,94	0,00	0,00	4492061,53	783905,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 5.3	6994895,28	0,00	249636,12	4149870,98	2595388,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 6.1	29880000,00	0,00	0,00	21500000,00	8380000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 6.2.2.	26319999,99	0,00	1900000,00	11366258,70	8283935,91	4137805,38	632000,00	0,00	0,00	0,00
Działanie 7.1.2.	70031504,71	0,00	10110013,00	34375379,22	17152132,54	7993979,85	400000,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem	154623457,55	0,00	12309425,12	82244769,91	42854244,65	16183017,77	1032000,00	0,00	0,00	0,00

**Tabela finansowa dla Programu Rozwoju Subregionu Południowego
w podziale na działania oraz źródła finansowania (w PLN)**

Działanie	Wkład wspólnotowy	Wkład krajowy			Ogółem[1]	Wskaźnik wkładu funduszy UE	Dla celów informacyjnych	
		Ogółem	Krajowy wkład publiczny	Wkład prywatny			Pożyczki EBI	Inne finansowanie
	1	2=3+4	3	4	5=1+2	6=1/5	7	8
Działanie 2.1.	8139540,40	1437866,71	1437866,71	0,00	9577407,11	0,85	0,00	0,00
Działanie 2.2.	7981550,23	1461985,73	1461985,73	0,00	9443535,96	0,85	0,00	0,00
Działanie 4.1.	5275966,94	1191949,28	1191949,28	0,00	6467916,22	0,82	0,00	0,00
Działanie 5.3.	6994895,28	2533425,54	2533425,54	0,00	9528320,82	0,73	0,00	0,00
Działanie 6.1.	29880000,00	27120000,00	27120000,00	0,00	57000000,00	0,52	0,00	0,00
Działanie 6.2.2.	26319999,99	7041597,87	7041597,87	0,00	33361597,86	0,79	0,00	0,00
Działanie 7.1.2.	70031504,71	18049420,43	18049420,43	0,00	88080925,14	0,80	0,00	0,00
Ogółem	154623457,55	58836245,56	58836245,56	0,00	213459703,11	0,72	0,00	0,00

VIII. SZCZEGÓŁOWY SYSTEM ZARZĄDZANIA PRSP WSL NA LATA 2007 - 2013

Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 będzie realizowany zgodnie z **zasadą partnerstwa** opisaną w art. 11 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. Partnerstwo realizowane będzie z pełnym poszanowaniem kompetencji instytucjonalnych, prawnych i finansowych partnerów programu.

Umieszczenie projektów w ramach procedury Programów Rozwoju Subregionu jest warunkową deklaracją ich realizacji i związane jest z zarezerwowaniem środków w ramach budżetu RPO WSL na lata 2007 - 2013. Program Rozwoju Subregionu Południowego jest mechanizmem przenoszącym część decyzji odnośnie podejmowanych interwencji z poziomu regionalnego na poziom subregionalny oraz jest programem tworzonym w porozumieniu przez władze samorządów lokalnych subregionu południowego.

Program Rozwoju Subregionu Południowego jest „**projektem systemowym**”. Oznacza to, że katalog beneficjentów został ograniczony do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków, stowarzyszeń oraz jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną. Realizacja Programu przyczyni się do stymulowania dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu. Podstawowym elementem Programu jest uzgodniona lista projektów, których realizacja została uznana za szczególnie istotną dla rozwoju subregionu południowego i wpłynie na poprawę życia jego mieszkańców.

Subregion południowy tworzą:

- 37 gmin,
- 3 powiaty ziemskie,
- 1 powiat grodzki – miasto Bielsko – Biała.

łącznie 41 jednostek samorządu terytorialnego.

Reprezentację Subregionu wobec Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego stanowią przedstawiciele: miasta Bielsko – Biała, powiatów: bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego. **Liderem Subregionu Południowego jest miasto Bielsko – Biała** upoważnione do kontaktów z IZ RPO WSL oraz koordynacji działań związanych z opracowaniem i realizacją PRSP.

Zarządzeniem nr ON-0151/560/07/BFE Prezydenta Miasta Bielska – Białej z dnia 12 lipca 2007 r. został powołany **Zespół roboczy ds. opracowania i realizacji Programu Rozwoju Subregionu Południowego**. W skład Zespołu roboczego weszły osoby delegowane przez Reprezentację Subregionu. Przedmiotem prac Zespołu roboczego jest koordynacja prac nad opracowaniem i realizacją PRSP, zgodnie z Porozumieniem w sprawie przygotowania PRSP w ramach RPO WSL na lata 2007 – 2013, z dnia 14 maja 2007 r.

1. System wyboru projektów

Decyzją Zarządu Województwa na realizację Programów Rozwoju Subregionów przeznaczono kwotę **985,92 mln PLN**. Podział środków pomiędzy subregiony dokonano zgodnie z algorytmem uwzględniającym liczbę mieszkańców, odwrotność PKB per capita

oraz liczbę bezrobotnych. Poszczególne subregiony otrzymały na realizację PRS środki w wysokości:

- **centralny – 405,64 mln PLN**
- **południowy – 154,84 mln PLN**
- **północny – 191,16 mln PLN**
- **zachodni – 234,28 mln PLN**

Ponadto, dla każdego subregionu opracowany został podział alokacji pomiędzy poszczególne priorytety, działania i poddziałania. Podział ten był respektowany przy tworzeniu listy projektów subregionalnych.

w PLN					
Działanie	Alokacja na PRS	Centralny	Południowy	Północny	Zachodni
Działanie 2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	200 000 000	141 200 000	8 320 000	22 840 000	27 640 000
Działanie 2.2 Rozwój elektronicznych usług publicznych	140 000 000	94 480 000	8 000 000	18 200 000	19 320 000
Poddziałanie 3.2.2 Infrastruktura aktywnych form turystyki	42 480 000	29 360 000	0	6 360 000	6 760 000
Działanie 4.1 Infrastruktura kultury	40 000 000	24 000 000	5 280 000	5 200 000	5 520 000
Działanie 5.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno – ściekowej	28 000 000	16 800 000	0	0	11 200 000
Działanie 5.2 Ograniczanie ilości odpadów deponowanych i zdeponowanych w środowisku oraz zdegradowanych obszarów	89 280 000	61 600 000	0	8 000 000	19 680 000
Działanie 5.3 Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń powietrza oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	52 000 000	31 120 000	7 000 000	6 760 000	7 120 000
Działanie 6.1 Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu	90 720 000	0	29 880 000	29 520 000	31 320 000
Poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja – duże miasta	18 440 000	7 080 000	0	5 520 000	5 840 000
Poddziałanie 6.2.2 Rewitalizacja – małe miasta	80 000 000	0	26 320 000	26 040 000	27 640 000
Poddziałanie 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowych	45 000 000	0	0	35 000 000	10 000 000
Poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową	160 000 000	0	70 040 000	27 720 000	62 240 000
SUMA	985 920 000	405 640 000	154 840 000	191 160 000	234 280 000

Tabela nr 9: Tabela finansowa Programów Rozwoju Subregionu

Źródło: Wytyczne do procedury Projektów Kluczowych i Programów Rozwoju Subregionu

Alokacja określiła jakiego rodzaju projekty mogą być realizowane. Subregion Południowy, z zachowaniem zasady partnerstwa i konsensusu, podzielił przyznane w ramach PRS (w ramach priorytetów, działań i poddziałań) środki pomiędzy poszczególne powiaty.

w PLN						
Działanie	Priorytet	Subregion Południowy	Alokacja na powiat cieszyński	Alokacja na powiat bielski	Alokacja na powiat żywiecki	Alokacja na miasto Bielsko-Biała
Działanie 2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	II	8 320 000	3 120 000	2 520 000	2 680 000	0,00
Działanie 2.2 Rozwój elektronicznych usług publicznych	II	8 000 000	3 000 000	2 440 000	2 600 000	0,00
Działanie 4.1 Infrastruktura kultury	IV	5 280 000	1 960 000	1 600 000	1 720 000	0,00
Działanie 5.3 Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń powietrza oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	V	7 000 000	2 560 000	2 120 000	2 240 000	0,00
Działanie 6.1 Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu	VI	29 880 000	0,00	0,00	0,00	29 880 000
Poddziałanie 6.2.2 Rewitalizacja małe miasta	VI	26 320 000	9 840 000	8 000 000	8 480 000	0,00
Poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową	VII	70 040 000	21 960 000	17 880 000	18 960 000	11 280 000
Łączna alokacja		154 840 000	42 440 000 (27,4 %)	34 560 000 (22,3%)	36 680 000 (23,7%)	41 160 000 (26,6 %)

Tabela Nr 10: Alokacja środków PRSP na powiaty

Każdy z beneficjentów Programu miał prawo zgłosić projekt o charakterze ponadlokalnym, na który chciałby uzyskać dofinansowanie w ramach procedury programów rozwoju subregionu RPO WSL. Partnerzy subregionu zobowiązani zostali do przygotowania propozycji projektów do listy w ramach PRS, wraz z projektami rezerwowymi. W celu usprawnienia komunikacji została określona formuła współpracy, w której **lider subregionu koordynuje pracę partnerów (powiatów), natomiast partnerzy koordynują współpracę na terenie danego powiatu, na poziomie gmin.**

W dniu 27 kwietnia 2007 r. w UM w Bielsku-Białej odbyło się spotkanie partnerów subregionu w sprawie omówienia oraz oceny propozycji projektów. Ocena dokonana była pod kątem kwalifikowalności projektów w ramach RPO WSL 2007 – 2013 oraz wskazanego działania, kwalifikowalności zakresu rzeczowego w stosunku do opublikowanej w danym terminie wersji Podręcznika wdrażania RPO. Wynikiem spotkania było stworzenie listy projektów, która następnie została poddana konsultacjom społecznym. W tym celu na stronach internetowych Starostw Powiatowych oraz UM w Bielsku-Białej została umieszczona ankieta wraz z listą główną i rezerwową projektów.

W dniu 14 maja 2007 r. zostało podpisane **porozumienie w sprawie „przygotowania Programu Rozwoju Subregionu Południowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013”**, z zachowaniem konsensusu subregionalnego, do którego załącznik nr 2 stanowiła uzgodniona lista projektów przedstawiona Urzędowi Marszałkowskiemu w dniu 15 maja 2007 r. Złożenie dokumentów

do Urzędu Marszałkowskiego, po podpisaniu porozumienia, zakończyło etap przygotowawczy PRS.

Subregion południowy przystąpił do etapu opracowania PRSP. Etap ten, zgodnie z harmonogramem przygotowania i wdrożenia PRS, trwał do 29 lutego 2008 r.

Wybór projektów do Programu składał się z trzech etapów oceny. W ramach każdego z nich IZ RPO WSL oceniała fiszki projektowe ze wskazaniem, które fiszki zostały ocenione pozytywnie, które należy uzupełnić, a które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach Programu. Każdy projekt musiał swoim zakresem wpisywać się w typy projektów o jednakowej kategorii interwencji jednego działania lub poddziałania określonego w RPO WSL i spełniać wszystkie inne warunki określone dla projektów realizowanych w ramach RPO WSL. Na III etapie oceny nie można już było zgłaszać nowych propozycji projektów.

Następnie dla każdego zakwalifikowanego projektu znajdującego się na liście głównej należało przygotować fiszkę projektową oraz wstępne studium wykonalności zgodne z wzorami przygotowanymi i opracowanymi przez IZ RPO WSL. Wymóg opracowania WSW nie był stosowany w odniesieniu do projektów znajdujących się na liście rezerwowej. Przewidziano także odstępstwo od konieczności składania WSW dla projektów z listy głównej pod warunkiem łącznego spełnienia przez projekt czterech warunków:

1. Projekt realizowany jest w partnerstwie.
2. Projekt może zostać objęty pomocą publiczną .
3. Projekt wykazuje szczególne skomplikowanie techniczne inwestycji.
4. Projekt wymaga opracowania specyficznych analiz/opracowań .

Decyzja o odstąpieniu od złożenia WSW była podjęta po przełożeniu oficjalnego wniosku o odstąpienie od konieczności przygotowania WSW wraz z pełnym uzasadnieniem i wykazaniem wystąpienia łącznie czterech podanych wyżej warunków.

Wszystkie propozycje projektów zostały przedstawione również w formie tabel (załącznik nr 5 i 9 do PRSP). Wymienione dokumenty stanowią załączniki do Umowy o współpracy. Projekty wybrane do realizacji w ramach Programu Rozwoju Subregionu Południowego nie mogą aplikować o środki w ramach ścieżki konkursowej RPO WSL. Sumy kwot dofinansowania wszystkich projektów na liście podstawowej nie mogą przekraczać alokacji przyznanych subregionowi środków na poszczególne działania.

W przypadku negatywnej oceny projektu z listy podstawowej, zostanie on wykreślony i może być zastąpiony jedynie przez inwestycję z listy rezerwowej. W przypadku braku projektów rezerwowych, niezagospodarowane środki zostaną przesunięte do puli konkursowej. Projekty umieszczone na liście rezerwowej mogą być przedmiotem aplikowania o środki w ramach procedury konkursowej RPO WSL. W przypadku otrzymania przez projekt z listy rezerwowej dofinansowania w ramach ścieżki konkursowej lub z innych źródeł, beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie IZ RPO WSL. Lista projektów rezerwowych jest listą zamkniętą i nie przewiduje się możliwości jej aktualizacji podczas realizacji PRSP.

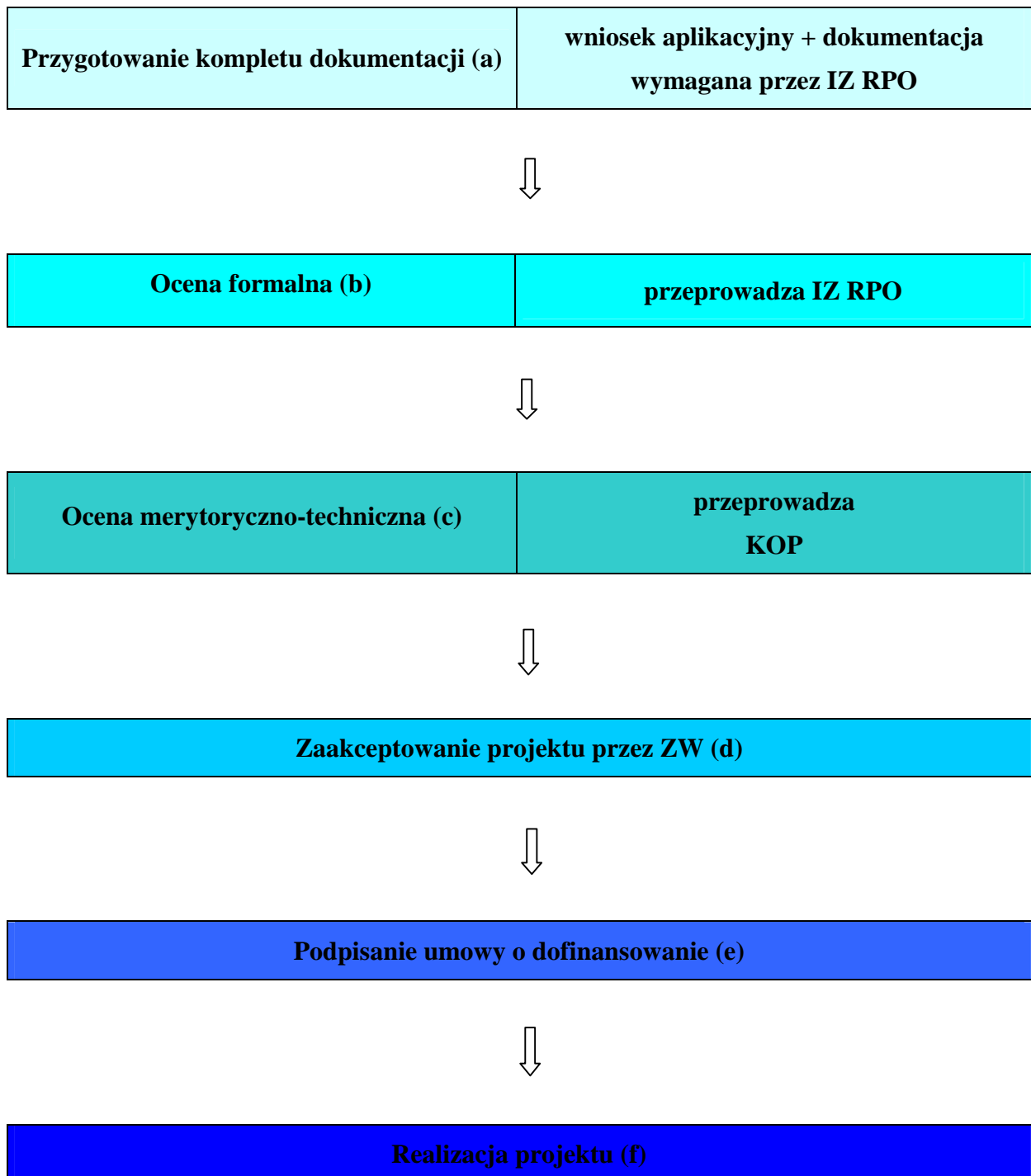
Końcowym etapem jest zatwierdzenie przez IZ RPO WSL Programu Rozwoju Subregionu Południowego wraz projektami.

2. Wdrażanie PRSP

Upoważniony do przekazywania informacji do IZ RPO WSL na temat projektów jest miasto Bielsko – Biała – lider subregionu południowego. W przypadku poważnych opóźnień

lub nieprawidłowości w przygotowaniu lub wdrażaniu projektów środki przewidziane na realizację mogą zostać przesunięte do puli konkursowej. W przypadku pojawienia się oszczędności i kwot niewykorzystanych w ramach alokacji PRSP, IZ RPO WSL będzie występować z prośbą do Reprezentacji Subregionu o wytypowanie projektów z listy rezerwowej do realizacji.

PRZYGOTOWANIE WNIOSKU APLIKACYJNEGO WRAZ Z KOMPLETEM DOKUMENTACJI

Schemat nr 1: Przygotowanie wniosku aplikacyjnego wraz z kompletem dokumentacji

a) Przygotowanie kompletu dokumentacji

Po zatwierdzeniu przez IZ RPO WSL Programu Rozwoju Subregionu Południowego, partnerzy programu przedkładać będą do IZ RPO WSL wnioski o dofinansowanie oraz komplet niezbędnej dokumentacji projektowej dla poszczególnych inwestycji.

b) Ocena formalna

Dokumentacja projektowa w kolejnym etapie zostaje poddana ocenie formalnej przez IZ RPO WSL. Ocena przeprowadzana jest na podstawie kryteriów oceny formalnej określonych w Uszczegółowieniu RPO WSL na lata 2007 – 2013. Wnioski składane w procedurze PRS są na podstawie tych samych kryteriów, co projekty składane w trybie konkursowym. Na tym etapie możliwe będzie uzupełnianie dokumentacji, aż do momentu, gdy spełniać ona będzie wszystkie niezbędne wymogi zdefiniowane przez IZ RPO WSL.

Jednym z elementów oceny formalnej jest sprawdzenie, czy wnioskodawca poprawnie zweryfikował czy jego inwestycja objęta jest zasadami pomocy publicznej. W przypadku gdy wnioskodawca bezzasadnie uznał, że jego projekt nie jest objęty pomocą publiczną i wnioskuje o wyższe niż to możliwe w tym przypadku 40 % dofinansowania, kwestia ta jest uznawana za błąd formalny wymagający korekty. Beneficjent zobowiązany jest zatem nie tylko do poprawy wniosku aplikacyjnego ale przede wszystkim do zapewnienia proporcjonalnie zwiększonego wkładu własnego do projektu.

W sytuacji, gdy beneficjent w okresie ustalonym przez IZ RPO WSL nie będzie mógł wykazać posiadania zabezpieczenia wymaganej kwoty, projekt taki nie będzie mógł uzyskać wsparcia w ramach PRS i zostanie usunięty z listy projektów. Zabezpieczone wcześniej na ten projekt środki będą uznane za niewykorzystane z winy wnioskodawcy i zostaną przeniesione do puli konkursowej.

W sytuacji, gdy beneficjent zabezpieczy wkład własny, niezagospodarowane środki, powstałe na skutek obniżenia dofinansowania projektu będą traktowane jako oszczędności w ramach Programu Rozwoju Subregionu Południowego.

Ocenie formalnej podlegać będzie również to czy beneficjent właściwie określił poziom dofinansowania dla projektów nie objętych pomocą publiczną. Każda inwestycja musi być zweryfikowana pod kątem konieczności przeprowadzenia analizy finansowej przy zastosowaniu obliczenia luki w finansowaniu.

Gdy beneficjent nie przeprowadził analizy (w przypadku inwestycji jwymagającej jej) lub przeprowadził ją niewłaściwie, a co za tym idzie błędnie określił możliwy wnioskowany poziom dofinansowania, kwestia ta uznana jest za błąd wymagający korekty. Beneficjent zobowiązany jest zatem nie tylko do poprawy wniosku aplikacyjnego i poprawy/uzupełnienia załącznika, w ramach którego przedstawiona powinna być analiza finansowa, ale przede wszystkim do zapewnienia proporcjonalnie zwiększonego wkładu własnego do projektu. W sytuacji, gdy beneficjent w okresie ustalonym przez IZ RPO WSL nie będzie mógł wykazać posiadania zabezpieczenia wymaganej kwoty, projekt taki nie będzie mógł uzyskać wsparcia i zostanie usunięty z listy projektów. Zabezpieczone wcześniej na ten projekt środki będą uznane za niewykorzystane z winy wnioskodawcy i zostaną przeniesione do puli konkursowej.

W sytuacji, gdy beneficjent zabezpieczy wkład własny, niezagospodarowane środki, powstałe na skutek obniżenia dofinansowania projektu będą traktowane jako oszczędności w ramach Programu Rozwoju Subregionu Południowego.

c) Ocena merytoryczno-techniczna

Kolejnym etapem jest ocena merytoryczno-techniczna dokonywana przez Komisję Oceny Projektów - ekspertów specjalizujących się w danej dziedzinie. KOP może zażądać:

- dodatkowych informacji o projekcie – jeżeli wystąpi taka konieczność,

- wprowadzenia jednorazowo stosownych poprawek w przypadku stwierdzenia braku spójności informacji zawartych we wniosku z informacjami zawartymi w załącznikach do wniosku,
- poprawienia studium wykonalności w przypadku stwierdzenia niepoprawności przeprowadzonej analizy ekonomicznej lub finansowej.

d) Zaakceptowanie projektu przez IZ RPO WSL

Po pozytywnej weryfikacji merytoryczno-technicznej dokumentacji projektowej, IZ RPO WSL podejmuje decyzję o przyznaniu dofinansowania.

e) Podpisanie umowy o dofinansowanie

Po otrzymaniu decyzji, beneficjenci mogą podpisać umowę o dofinansowanie, pod warunkiem, iż zostały dostarczone wszystkie niezbędne dokumenty i pozwolenia np. pozwolenie na budowę, na wejście w teren. Wyjątkiem w zakresie konieczności dostarczania pozwoleń są projekty planowane do realizacji w formule zaprojektuj i wybuduj. Wzór umowy o dofinansowanie będzie stanowił załącznik do Uszczegółowienia RPO.

f) Realizacja projektu

Po podpisaniu umowy o dofinansowanie następuje realizacja projektu zgodnie z zasadami zapisanymi w Uszczegółowienia RPO WSL 2007 – 2013.

3. System monitoringu

Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013, projekty ujęte w PRSP WSL na lata 2007 – 2013 podlegają procesowi monitoringu.

Monitoring to proces ciągłej i bieżącej oceny realizacji programu, który ma posłużyć do zagwarantowania realizacji celów strategicznych określonych w programie (monitoring rzeczowy) oraz pełnej absorpcji alokowanych środków (monitoring finansowy). Prawidłowy przebieg procesu monitorowania pozwala m.in. na bieżąco śledzić postęp finansowy programu, odpowiednio wcześnie reagować na występujące trudności i nieprawidłowości, przyczyniając się w konsekwencji do zapewnienia odpowiedniej jakości wdrażania Programu Rozwoju Subregionu Południowego, a w konsekwencji Regionalnego Programu Operacyjnego WŚL 2007-2013.

3.1. Instytucje zaangażowane w proces monitoringu PRSP

Instytucjami zaangażowanymi w proces monitoringu Programu są:

1. Beneficjent
2. Punkt informacyjny
3. Reprezentacja subregionu
4. Zarząd Województwa (IZ RPO WSL).

1. Beneficjent

Obowiązki beneficjenta w zakresie sprawozdawczości określi umowa o dofinansowanie. Funkcję sprawozdania na poziomie beneficjenta spełniać będzie część wniosku o płatność, dotycząca postępu rzeczowego i finansowego danego projektu.

Beneficjent będzie miał obowiązek składać kopię rocznego i końcowego wniosku o płatność do punktów informacyjnych. W razie jakichkolwiek korekt beneficjent będzie miał obowiązek przesłać go ponownie do punktu informacyjnego.

2. Punkt informacyjny

Do zadań punktów informacyjnych, które powstaną w każdym subregionie poza udzielaniem kompetentnych informacji w zakresie programów operacyjnych, funduszy europejskich, należeć będzie także monitorowanie realizacji PRS. Wydatki na zapewnienie odpowiedniej obsługi administracyjno - kadrowej, w punktach informacyjnych w subregionach będą ponoszone w ramach Pomocy Technicznej Programu (Priorytet X).

Punkty będą otrzymywać dane od beneficjentów realizujących projekty w ramach PRS. Na podstawie otrzymanych danych tworzone będą sprawozdania roczne/końcowe z postępu rzeczowego i finansowego PRS. Pracownicy punktów informacyjnych przygotowywać będą materiały dla reprezentacji subregionu, a następnie po akceptacji przekazywać do IZ RPO WSL, do referatu ds. monitoringu i kontroli Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego .

3. Reprezentacja subregionu

Reprezentację Subregionu wobec Instytucji Zarządzającej RPO WSL stanowią przedstawiciele 4 jednostek: **Starostowie powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego oraz Prezydent miasta Bielska – Białej.**

Reprezentacja Subregionu będzie m. in. otrzymywała do zatwierdzenia sprawozdania monitoringowe roczne i końcowe, wysyłane przez punkt informacyjny, przed przedłożeniem ich do Instytucji Zarządzającej.

4. Instytucja Zarządzająca RPO

Opracowane przez Punkt informacyjny i zatwierdzone przez Reprezentację Subregionu sprawozdania roczne oraz sprawozdanie końcowe z realizacji programu posłużą do oceny postępu realizacji Programu Rozwoju Subregionu.

3.2. Zakres przedmiotowy, formy, tryb oraz terminy sprawozdawczości

Monitoring PRSP polegać będzie na bieżącej kontroli prawidłowego przebiegu realizacji programu, poprzez nadzór nad osiągnięciem wartości wskaźników kluczowych dla programu.

Punkt informacyjny, specjalnie powołany do bieżącego nadzoru i kontroli nad realizacją Programu, przygotowywać będzie zbiorcze sprawozdania roczne oraz sprawozdanie końcowe z realizacji programu. Zakres informacji wymaganych w sprawozdaniach opracowany został przez Instytucję Zarządzającą RPO

Beneficjenci przekazują kopie wniosków o płatność końcową i roczną do Punktu informacyjnego, gdzie opracowywane będą sprawozdania z realizacji PRS. Punkt informacyjny przekazuje, zatwierdzone przez Reprezentację Subregionu sprawozdania, do Instytucji Zarządzającej RPO, w formie elektronicznej oraz papierowej. W celu zachowania terminów składania sprawozdań , brana będzie pod uwagę data wpłynięcia wniosku w formie papierowej.

Terminowość sprawozdań rocznych przedstawia się następująco:

- beneficjenci przesyłają kopie wniosków o płatność do Punktu informacyjnego, nie później niż do 10 stycznia roku następującego po okresie sprawozdawczym;

- punkt informacyjny przesyła do Reprezentacji Subregionu do zatwierdzenia sprawozdania nie później niż do końca stycznia roku następującego po roku sprawozdawczym;
- Reprezentacja Subregionu zatwierdza sprawozdanie, nie później niż do 15 lutego roku następującego po roku sprawozdawczym, i odsyła go do Punktu informacyjnego,
- Punkt informacyjny zatwierdzone sprawozdanie przesyła do Instytucji Zarządzającej RPO (Referat ds. monitoringu i kontroli) w terminie do końca lutego roku następującego po okresie sprawozdawczym.

Terminowość sprawozdania końcowego przedstawia się następująco:

- punkt informacyjny przesyła zatwierdzone sprawozdanie do Referatu ds. monitoringu i kontroli Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego nie później niż do 31 stycznia 2017 roku.

3.3. System informatyczny

Wymiana informacji będzie odbywać się drogą elektroniczną , poprzez komputerowy system wymiany danych. Punkty informacyjne zobligowane będą do przesyłania danych monitoringowych w formie elektronicznej, celem usprawnienia przepływu informacji. Wzory sprawozdań monitoringowych sporządzone będą w wersji elektronicznej.

IX. KONSULTACJE SPOŁECZNE PROGRAMU ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2007 – 2013

Konsultacje społeczne „Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013” zostały przeprowadzone zgodnie z regulacjami unijnymi (Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006z dnia 11 lipca 2006 roku ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999) oraz zgodnie z Wytycznymi do procedury Projektów Kluczowych oraz Programów Rozwoju Subregionów.

1. Konsultacje list projektów – podstawowej i rezerwowej

Spotkania osób zaangażowanych i prace nad PRSP odbywały się regularnie począwszy od kwietnia 2007 roku. Podczas spotkań poruszane były kwestie problematyczne zarówno wyniki przy tworzeniu projektu PRSP, jak również z fiszek projektowych składanych do oceny do Urzędu Marszałkowskiego.

Spotkania z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego odbywały się na terenach koordynowanych przez partnerów – powiat bielski, cieszyński i żywiecki jak i na terenach gmin. Spotkania dotyczyły m.in.

- prezentacji założeń i zasad funkcjonowania ścieżki pozakonkursowej w ramach PRS,
- propozycji rozdysponowania środków w ramach powiatów i gmin na poszczególne działania/poddziałania w ramach Programu Rozwoju Subregionu Południowego,
- prezentacji projektów przez poszczególne gminy.

Zespół roboczy uczestniczył w spotkaniach informacyjnych oraz roboczych organizowanych przez Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Na spotkaniu partnerów subregionu, które odbyło się w dniu 4 kwietnia 2007 r. w Urzędzie Miasta w Bielsku – Białej zauważono potrzebę powołania Zespołu roboczego ds. PRSP, który zajmowałby się koordynacją prac nad opracowaniem i realizacją Programu. Zdecydowano, iż w skład Zespołu roboczego powinny wchodzić po 2 osoby z każdego powiatu. Zespół liczyłby docelowo 8 osób. Na spotkaniu ustalono, iż do dnia 27 kwietnia 2007 r. zostaną przedstawione propozycje projektów do realizacji w ramach PRSP. Ustalono również, iż projekty powinny zostać skonsultowane społecznie. Do opracowania projektu ankiety elektronicznej do konsultacji społecznych został wybrany powiat żywiecki (do 13 kwietnia 2007 r.).

Kolejne spotkanie odbyło się w dniu 27 kwietnia 2007 r. Zatwierdzono ostateczną wersję ankiety do konsultacji społecznych oraz omówiono proponowane projekty zadań PRSP. Ankieta została umieszczona na stronach internetowych lidera i partnerów w maju 2007 r. Spośród otrzymanych ankiet ok. 62% odpowiedzi akceptowało przedstawioną listę projektów. Zgłaszane uwagi odnosiły się głównie do zbyt małych środków finansowych przeznaczonych na realizację inwestycji i Bielsku – Białej.

14 maja 2007 roku nastąpiło podpisanie „Porozumienie w sprawie przygotowania Programu Rozwoju Subregionu Południowego w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013” przez przedstawicieli wszystkich jednostek samorządu terytorialnego subregionu południowego. Podpisanie Porozumienia oznaczało, iż wszystkie jednostki samorządu terytorialnego akceptują listy projektów PRSP. Ponadto została wyłoniona Reprezentacja Subregionu wobec Instytucji Zarządzającej w skład, której weszli:

- a) Prezydent Miasta Bielska – Białej – Jacek Krywult,
- b) Starosta Bielski – Andrzej Płonka,
- c) Starosta Cieszyński – Mirosław Koźdoń,
- d) Starosta Żywiecki – Andrzej Zieliński

Podpisanie porozumienia i złożenie do IZ RPO WSL ankiet projektów rozpoczęło proces wstępnej oceny projektów. Subregion południowy przystąpił do etapu opracowania PRSP.

Zarządzeniem nr ON-0151/560/07/BFE Prezydenta Miasta Bielska – Białej z dnia 12 lipca 2007 r. został powołany **Zespół roboczy ds. opracowania i realizacji Programu Rozwoju Subregionu Południowego**. W skład Zespołu roboczego weszły osoby delegowane przez Reprezentację Subregionu. Przedmiotem prac Zespołu roboczego jest koordynacja prac nad opracowaniem i realizacją PRSP, zgodnie z Porozumieniem w sprawie przygotowania PRSP w ramach RPO WSL na lata 2007 – 2013, z dnia 14 maja 2007 r. Program Rozwoju Subregionu Południowego został przygotowany wspólnie przez Zespół roboczy. PRSP wraz z uzgodnioną i ostatecznie określoną listą projektów podstawowych i rezerwowych został umieszczony na stronach internetowych lidera i partnerów w lutym 2008 r.

Uwagi do Programu Rozwoju Subregionu Południowego można było zgłaszać na adres internetowy lidera subregionu. Nie zgłoszono uwag do zamieszczonego PRSP.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych:

- zatwierdzono Program Rozwoju Subregionu Południowego na lata 2007 – 2013,
- zatwierdzono ostateczną listę projektów przewidzianych do realizacji w ramach PRSP, uwzględniając propozycje jednostek samorządu terytorialnego subregionu południowego,
- zatwierdzono listę projektów rezerwowych PRSP, uwzględniając propozycje jednostek samorządu terytorialnego subregionu południowego.

Umowa o współpracy w sprawie realizacji Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 została podpisana w dniu 26 lutego 2008 r. przez przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego subregionu południowego. Niniejszy dokument stanowi załącznik do ww. umowy o współpracy.

Wykaz tabel

Tabela Nr 1: *Ludność i obszar subregionu południowego na tle województwa śląskiego w 2005 r.*

Tabela Nr 2: *Ludność i obszar subregionu południowego w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie w 2005 r.*

Tabela Nr 3: *Kultura w subregionie południowym w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie w 2005 r.*

Tabela Nr 4: *Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza w subregionie południowym.*

Tabela Nr 5: *Infrastruktura techniczna subregionu południowego w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie w 2005 r.*

Tabela Nr 6: *Analiza SWOT subregionu południowego.*

Tabela Nr 7: *Odniesienie PRSP WSL 2007 – 2013 do dokumentów programowych i strategicznych*

Tabela nr 8: *Lista główna projektów Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013*

Tabela nr 9: *Tabela finansowa Programów Rozwoju Subregionu*

Tabela Nr 10: *Alokacja środków PRSP na powiaty*

Wykaz schematów

Schemat nr 1: *Przygotowanie wniosku aplikacyjnego wraz z kompletem dokumentacji*

Wykaz map:

Mapa Nr 1: *Subregion południowy na tle województwa śląskiego*

Mapa Nr 2: *Gminy powiatu bielskiego,*

Mapa Nr 3: *Gminy powiatu żywieckiego,*

Mapa Nr 4: *Gminy powiatu cieszyńskiego.*

Wykaz załączników:

Załącznik nr 1 – *Lista projektów rezerwowych*

Załącznik nr 2 – *Zarządzenie nr ON-0151/560/07/BFE Prezydenta Miasta Bielska – Białej z dnia 12 lipca 2007 r. dotyczące powołania Zespołu roboczego ds. opracowania i realizacji Programu Rozwoju Subregionu Południowego*

LISTA REZERWOWA PROGRAMU ROZWOJU SUBREGIONU POŁUDNIOWEGO

Działanie/ poddziałanie RPO	Tytuł projektu	Beneficjent	Wkład wspólnotowy (PLN)	Cel PRS	Uzasadnienie projektu	Powiązania z innymi projektami
DZIAŁANIE 4.1						
4.1 Infrastruktura kultury	Przebudowa dachu i elewacji kina „Świt” w Czechowicach – Dziedzicach	Gmina Czechowice- Dziedzice	1 600 000,00	CEL STRATEGICZNY 2: Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego	Realizacja projektu związana jest z osiągnięciem Celu 2 Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego „Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego” poprzez modernizację budynku kina „Świt” w Czechowicach - Dziedzicach stanowiącego bazę wykorzystywaną w pełni do celów kulturalnych.	Nie dotyczy

<p style="text-align: center;">4.1 Infrastruktura kultury</p>	<p style="text-align: center;">Remont Muzeum Ustrońskiego</p>	<p style="text-align: center;">Miasto Ustroń</p>	<p style="text-align: center;">308 000,00</p>	<p style="text-align: center;">CEL STRATEGICZNY 2: Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Przedmiotem prezentowanego Projektu jest Remont Muzeum Ustrońskiego – filia przy ul. 3-go Maja. Projekt ma na celu modernizację budynku rodzinnego Marii Skalickiej, w którym obecnie znajduje się muzeum miejskie. Obiekt jest jedną z dwóch placówek muzealnych miasta i spełnia niezwykle ważną rolę w życiu społeczności lokalnej, kuracjuszy oraz turystów odwiedzających Ustroń przez cały rok(ekspozycje stałe - exlibrisu, wystawy tematyczne , spotkania z twórcami kultury). Obiekt znajduje się w dzielnicy Brzegi stanowiąc naturalne uzupełnienie bogatej oferty miasta z zakresu kultury. Modernizacja obejmowałaby remont posadzki, wymianę stolarki okiennej, usunięcie zagrzybienia ze ścian, odnowienie elewacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz remont węglowej instalacji co. W chwili obecnej budynek posiada niepełną instalację co, nieszczelną stolarkę okienną o wysokim stopniu zużycia, zniszczoną posadzkę w salach wystawowych oraz na ciągach komunikacyjnych. Ponadto elewacja zewnętrzna i wewnętrzna budynku jest spękana i wymaga renowacji. Inwestycja przyczyni się do zachowania na trwałe bogatej oferty kulturalnej miasta w skali mikro i makro.</p>	<p style="text-align: center;">Realizacja projektu nie jest ściśle związana z innymi projektami</p>
--	---	--	---	---	--	---

<p>4.1 Infrastruktura kultury</p>	<p>Budowa Domu Kultury w Chybiu</p>	<p>Gmina Chybie</p>	<p>3 144 000,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 2: Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Budowa Domu Kultury pozwoli na konsolidację wszystkich środowisk twórczych na terenie Gminy i przyczyni się do integracji mieszkańców wpływając na rozwój życia kulturalnego, pogłębiając wzajemne relacje i przywiązanie do miejsca zamieszkania i regionu. Budynek spełniał będzie rolę reprezentacyjną i stanowił będzie centrum kulturalno – filmowe gminy i powiatu poprzez organizację imprez o zasięgu ponadlokalnym i ponadregionalnym (występy teatralne, pokazy filmowe, wystawy fotograficzne, festiwale piosenki dziecięcej), w których uczestniczyć będzie od ok. 200 do 3000 osób. Na terenie obiektu swoją działalność prowadził będzie Amatorski Klub Filmowy "KLAPS" członek Federacji Amatorskich Klubów Filmowych.</p>	<p>Brak powiązań z innymi projektami</p>
<p>4.1 Infrastruktura kultury</p>	<p>Modernizacja Sali OSP w Bąkowie</p>	<p>Gmina Strumień</p>	<p>679 998,23</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 2: Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Projekt podniesie jakość usług kulturalnych na terenie gminy, a także całego powiatu cieszyńskiego</p>	<p>Projekt umożliwi spełnienie norm ekologicznych i zmniejszy ilość zanieczyszczeń środowiska w całym subregionie.</p>

<p>4.1 Infrastruktura kultury</p>	<p>Rewitalizacja Pałacu Kępińskich w Żywcu- Moszczanicy</p>	<p>Powiat Żywiecki</p>	<p>1 183 424,40 zł</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 2: Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Pałac Kępińskich jest to dwór z końca XVIII w. Obiekt wpisany jest przez Konserwatora Zabytków na listę zabytków po numerem rejestru A - 598/89. Pałac Kępińskich wymaga kapitalnego remontu. Pokrycie dachowe wykonane z niskiej jakości dachówki - przecieka. Nieszczelność pokrycia dachowego powoduje degradację - gnicie łączenia, krokwi i całej konstrukcji więźby dachowej. Brak izolacji odcinającej i pionowej powoduje niszczenie ścian. Instalacje elektryczne, wodociągowe, centralnego ogrzewania nie odpowiadają współczesnym wymagom, stolarka okienna przegniła, tynki zewnętrzne wapienne, odparzone wskutek zamakania ścian</p>	<p>Nie dotyczy</p>
			<p>6 915 422,63</p>			

DZIAŁANIE 5.3

<p>5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii</p>	<p>Termomodernizacja budynku kina „Beskid” w Szczyrku</p>	<p>Gmina Szczyrk</p>	<p>127 500,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 3: Poprawa jakości powietrza</p>	<p>Realizacja przedmiotowego projektu przyczyni się do osiągnięcia założeń Celu 3 Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego „Poprawa jakości powietrza” poprzez ograniczenie tzw. „niskiej emisji”.</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii</p>	<p>Termomodernizacja przedszkola przy ul. Młyńskiej w Strumieniu</p>	<p>Gmina Strumień</p>	<p>1 020 001,49</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 3: Poprawa jakości powietrza</p>	<p>Projekt zmniejszy ilość szkodliwych substancji powstających przy ogrzewaniu obiektu.</p>	<p>Projekt umożliwi spełnienie norm ekologicznych i zmniejszy ilość zanieczyszczeń środowiska w całym subregionie.</p>

				1 147 501,49		
DZIAŁANIE 6.1						
6.1 „Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu”	„Modernizacja i rozbudowa stadionu miejskiego przy ul. Rychlińskiego 21”	Miasto Bielsko - Biała	29 880 000 PLN	CEL STRATEGICZNY 4: Wzmacnianie roli Bielska - Białej jako metropolii Subregionu Południowego”	Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia założeń Celu 4 Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego „Wzmacnianie roli Bielska - Białej jako metropolii Subregionu Południowego” poprzez rozbudowę infrastruktury reprezentacyjnej o znaczeniu regionalnym w głównym mieście subregionu, co pozwoli na wzbogacanie funkcji miejskich i konkurowanie w skali województwa i kraju.	Nie dotyczy.
SUMA			29 880 000			
PODDZIAŁANIE 6.2.2						
6.2.2 Rewitalizacja – „małe miasta”	Zagospodarowanie terenu przy osiedlu Północ w Czechowicach - Dziedzicach	Gmina Czechowice-Dziedzice	2 141 232,36	CEL STRATEGICZNY 5: Wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych	Projekt w pełni realizuje założenia Celu 5 Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego „Wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych” poprzez zrewitalizowanie obszarów zdegradowanych oraz nadanie im szeroko rozumianych funkcji sportowych i rekreacyjnych.	Nie dotyczy

6.2.2 Rewitalizacja – „małe miasta”	Rewitalizacja obszaru pod Wzgórzem Zamkowym w Cieszynie - modernizacja i rozbudowa parkingu publicznego	Gmina Cieszyn	1 101 600,00	CEL STRATEGICZNY 5: Wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych	Celem projektu jest rewitalizacja terenu zlokalizowanego w obszarze śródmieścia miasta Cieszyna oraz nadanie mu funkcji gospodarczych i turystycznych. Przedmiotem inwestycji jest rozbudowa istniejącego parkingu i szaletu publicznego w rejonie ul. Zamkowej i Dojazdowej.	Nie dotyczy
SUMA			3 242 923,36			
PODDZIAŁANIE 7.1.2						
7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć	Przebudowa drogi powiatowej 4405 S ul. Górską w miejscowości Szczyrk.	Gmina Szczyrk	467 500,00	CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie	Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia założeń Celu 6 Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego „Udrożnienie sieci drogowej w subregionie” poprzez podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz udrożnienie sieci dróg powiatowych.	
7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć	„Przebudowa ul. Gościnniej w Bielsku – Białej”	Miasto Bielsko - Biała	5 176 193,42	CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie	Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia założeń Celu 6 Programu Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego „Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie” poprzez poprawę funkcjonalności i parametrów technicznych drogi, co będzie miało wpływ na płynność ruchu w mieście.	Nie dotyczy

<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową poprzez przebudowę drogi gminnej ul. Rajska do ul. Żniwnej.</p>	<p>Gmina Dębowiec</p>	<p>480 000,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Stworzenie optymalnego układu komunikacyjnego w subregionie.</p>	<p>Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową poprzez rozbudowę drogi gminnej Simoradz – Ochaby. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową poprzez rozbudowę drogi gminnej Tarnawa w Iskrzyczynie.</p>
--	---	-----------------------	-------------------	---	---	---

<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Przebudowa dróg gminnych ul. Myśliwska, ul. Leśna i ul. Lipowa</p>	<p>Gmina Hażlach</p>	<p>2 776 000,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Projekt polega ma przebudowie dróg gminnych - ul. Myśliwskiej, Leśnej i Lipowej o łącznej długości 2,8 km - od skrzyżowania z droga powiatowa do skrzyżowania z drogą powiatową. Drogi te stanowią połączenie miejscowości Hażlach (droga powiatowa S 2621) z miejscowością Zamarski i stanowią alternatywny do drogi powiatowej przejazd z Hażlach do Zamarsk. Droga ta stanowi dojazd do atrakcji turystycznych regionu wchodzących w skład Szlaku Myśliwskiego (źródło myśliwych - Borgońka) oraz cennego przyrodniczo kompleksu leśnego. Droga ta jest również ścieżka rowerową - przebudowa drogi polegająca między innymi na jej poszerzeniu poprawi bezpieczeństwo rowerzystów korzystających z drogi. Podsumowują przebudowa dróg - ul. Myśliwska, ul. Leśna i ul. Lipowa pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa osób poruszających się nimi oraz wpłynie w sposób istotny na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów przeznaczonych w MPZP pod obiekty produkcyjne, rzemieślnicze, magazynów i składów.</p>	<p>Projekt jest komplementarny z projektami Gminy Dębowiec: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową poprzez rozbudowę drogi gminnej Simoradz – Ochaby oraz Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową poprzez rozbudowę drogi gminnej Tarnawa w Iskrzyczynie. A także z projektem Gminy Zebrzydowice Przebudowa układu komunikacyjnego w Zebrzydowicach - odcinek ul. Orzeszkowej i Kasztanowej</p>
--	---	----------------------	---------------------	---	--	--

<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Kompleksowa przebudowa drogi powiatowej w Chybiu (ul. Wyzwolenia)</p>	<p>Powiat Cieszyński</p>	<p>3 952 000,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Celem projektu jest utworzenie nowoczesnej sieci drogowej umożliwiającej sprawny i bezpieczny dojazd do terenów rekreacyjnych i inwestycyjnych, poprzez poprawę funkcjonalności i parametrów technicznych układu drogowego, co prowadzi do usprawnienia komunikacji wewnątrz regionu i zwiększenia jej szybkości i efektywności.</p>	<p>„Modernizacja połączenia ul. Kościelnej z ul. Młyńska w Strumieniu”</p>
<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Przebudowa drogi powiatowej Gumna – Dębowiec na odcinku 1,5 km</p>	<p>Powiat Cieszyński</p>	<p>1 696 000,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Celem projektu jest utworzenie nowoczesnej sieci drogowej umożliwiającej sprawny i bezpieczny dojazd do terenów rekreacyjnych i inwestycyjnych, poprzez poprawę funkcjonalności i parametrów technicznych układu drogowego, co prowadzi do usprawnienia komunikacji wewnątrz regionu i zwiększenia jej szybkości i efektywności.</p>	<p>„Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową poprzez rozbudowę drogi gminnej Tarnawa w Iskrzycynie”, „Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową poprzez rozbudowę drogi gminnej Simoradz – Ochaby”</p>
<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Przebudowa drogi powiatowej 2636S Zabłocie - Drogomyśl od ul. Bielskiej w Zabłociu do ul. Głównej w Drogomyślu</p>	<p>Powiat Cieszyński</p>	<p>1 700 000,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Celem projektu jest utworzenie nowoczesnej sieci drogowej umożliwiającej sprawny i bezpieczny dojazd do terenów rekreacyjnych i inwestycyjnych, poprzez poprawę funkcjonalności i parametrów technicznych układu drogowego, co prowadzi do usprawnienia komunikacji wewnątrz regionu i zwiększenia jej szybkości i efektywności.</p>	<p>„Modernizacja połączenia ul. Kościelnej z ul. Młyńska w Strumieniu”, „Kompleksowa przebudowa drogi powiatowej w Chybiu (ul. Wyzwolenia)”</p>

<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Przebudowa drogi powiatowej w Zamarskach</p>	<p>Powiat Cieszyński</p>	<p>2 743 800,00</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Celem projektu jest utworzenie nowoczesnej sieci drogowej umożliwiającej sprawny i bezpieczny dojazd do terenów rekreacyjnych i inwestycyjnych, poprzez poprawę funkcjonalności i parametrów technicznych układu drogowego, co prowadzi do usprawnienia komunikacji wewnątrz regionu i zwiększenia jej szybkości i efektywności.</p>	<p>„Przebudowa drogi gminnej ul. Rudowska w Zamarskach i Hażlachu – I etap”</p>
<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Przebudowa mostów powiatowych na Żywiecczyźnie</p>	<p>Powiat Żywiecki</p>	<p>13 105 443,44zł</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Mosty drogowe przewidziane do przebudowy na sieci dróg powiatowych położonych na terenie Powiatu Żywieckiego są w niezadawalającym stanie technicznym, o czym świadczą dokonane przeglądy wykonane przez uprawnionego inspektora mostowego PZD w Żywcu. Świadczą o tym liczne spękania w nawierzchni, jak i przyczółkach oraz dźwigarach obiektów żelbetowych, jak również gnicie i spróchnienie konstrukcji i nawierzchni w mostach drewnianych położonych na ważnych drogach powiatowych, które stanowią połączenia licznych miejscowości ze sobą. Ich ewentualna awaria może spowodować znaczne utrudnienia na drogach powiatowych w Powiecie Żywieckim</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć</p>	<p>Przebudowa drogi powiatowej - S 1419 Zawoja przełęcz Klekociny</p>	<p>Powiat Żywiecki</p>	<p>3 403 579,35 zł</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie</p>	<p>Stan istniejący - droga o nawierzchni żwirowej, brak odwodnień, zniszczone przepusty drogowe.</p>	<p>Nie dotyczy</p>

7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć	Budowa mostu w Rychwałdzie	Powiat Żywiecki	2 040 000,00 zł	CEL STRATEGICZNY 6 Udrożnienie sieci drogowej w Subregionie	W chwili obecnej w Rychwałdzie jest stary most z 1907 r. którego stan techniczny jest awaryjny nie spełnia norm i warunków bezpieczeństwa i nie nadaje się do dalszej eksploatacji.	Nie dotyczy
SUMA			37 540 517,21			
<i>SUMA</i>			78 726 273,69			